

BLÅ KORS MAGASINET RUSFRI

«VI ER IKKE UTE PÅ TILBYDERMARKEDET
BARE FORDI VI HETER BLÅ KORS, MEN
VI ER DER FORDI VI HAR BEHOVENE TIL
PASIENTENE OG BRUKERNE I SENTRUM.»

Magnar Lie, direktør Blå Kors Øst

«MIN JOBB HANDLER OM Å VÆRE DER FOR
ELEVENE, SLIK AT DE FAKTISK KAN KONSEN-
TRERE SEG OM DET DE GÅR PÅ SKOLEN FOR,
NEMLIG Å LÆRE.»

Øystein Andersen, miljøterapeut ved
Seiersborg vgs.

18-19

SOMMER MED BLÅ KORS

Anbudskonkurransene til Helse Sør-Øst lagt til side:

– Mindre «gruvsamt» å forhan

De krevende anbudskonkurransene mellom de ideelle rusinstitusjonene i regi av Helse Sør-Øst RHF er en saga blott. Direktør i Blå Kors Øst, Magnar Lie, ser spennende muligheter i det nye samarbeidet med helseforetaket som krystalliserer seg i disse dager.

AV STEINAR GLIMSDAL TEKST OG FOTO

Fredag 2. september kom gladmeldingen gjennom media: I forståelse med helseministeren stopper Helse Sør-Øst RHF de krevende anbudsrundene for de ideelle rusinstitusjonene. Nå skal institusjonene få løpende avtaler med det offentlige; ikke ulikt systemet slik det var før anbudssystemet ble innført. Avtalene med private ideelle institusjoner innen «tverrfaglig spesialisert rusbehandling» går ut 30. juni til neste år. I god tid før det må nye avtaler være på plass.

Helse Sør-Øst sin anbudsordning for ideelle aktører innen rusbehandling er blitt kritisert av de frivillige organisasjoner og av politikere fra de fleste partier. Det ble påpekt at ordningen prioriterte pris foran kvalitet og at avtaleperiodene har vært alt for korte – bare to eller fire år om gangen.

Direktør for eksterne helsetjenester i Helse Sør-Øst, Stig Grydeland, gir følgende kommentar:

– Dette har på mange måter vært krevende for institusjonene. Samtidig ser vi at det har bidratt til en heving av institusjonenes bevissthet rundt krav til spesialisthelsetjenestene. Grydeland understreker at de nye løpende avtaler ikke er å

betrakte som noen «hvilepute»:

– Nå håper vi at løpende avtaler vil bidra til at leverandørene opplever mer forutsigbarhet og dermed kan yte enda bedre tjenester til befolkningen i hele regionen.

I TILLEGG UTTALER GRYDELAND håpefullt at det nye systemet ventelig vil gi de ideelle institusjonene mer tid til kvalitetsarbeid.

I en kommentar sier den øverste politiske ansvarlige, helse- og omsorgsminister Anne-Grete Strøm-Erichsen: – Regjeringen er opptatt av gode, langsiktige og forutsigbare vilkår for frivillig sektor. Derfor har jeg stilt krav om at de regionale helseforetakene ved anskaffelser tar særlig hensyn til de ideelle institusjonenes behov for forutsigbarhet og langsiktighet. Dette er viktig for institusjonene, og ikke minst for brukerne.

Strøm-Erichsen tror den nye formen for avtaleinngåelse vil bidra til økt stabilitet for institusjonene i forhold til «kontinuitet i pasienttilbudet, ansattes situasjon og institusjonenes behov for fremtidige investeringer».

På spørsmål fra avisa Vårt Land om den nye formen for avtaleinngåelse etter hvert kan bli utvidet til å gjelde hele landet, svarer statssekretær i Helse- og omsorgsdepartementet, Robin Kåss:

«Det er opp til hvert enkelt helseforetak hvordan de velger å gjøre det. Men vi regner jo med at helseforetakene utveksler erfaringer og ideer.»

DEN LEDEREN I BLÅ KORS som har fått sin arbeidsdag sterkest preget av Helse Sør-Øst sine anbudsrunder er direktør i Blå Kors Øst, Magnar Lie. Siden 2004 har han ledet i alt sju anbudsrunder på vegne av Blå Kors Senter i Oslo og Blå Kors Behandlingssenter Eina. I tillegg har han siden 2003 vært gjennom seks krevende anbudsrunder i regi av Oslo kommune. Blå Kors har gått seirende ut av det aller meste, men det har kostet.

– Dette har styrt mye av arbeidsdagen min de siste åtte årene. Jeg har hatt dyktige fagfolk rundt meg hele tiden, noe jeg har vært helt avhengig av. Samtidig tynger det å ha det øverste ansvaret. Gjør du en dårlig jobb i slike anbudskonkurranser kan ansatte miste sitt arbeid, pasienter kan miste sitt behandlingstilbud og verdifulle fagmiljø kan gå tapt. Det er godt å merke at det politiske klimaet er endret, sier Blå Kors-direktøren som berømmes helse- og omsorgsministeren for hennes politiske mot.

Lie hadde en klar følelse av hvilken vei det gikk allerede tidlig i vår, forteller han. I et møte sist vinter med fornyings-, ad-

ndle med helseforetaket

ministrasjons- og kirkeminister Rigmor Aasrud oppfattet han at regjeringen var på leting etter muligheter i lovverket for å legge bort anbudskonkurransene vis-à-vis ideelle aktører. Han fornemmet en klar dreining i den politiske vinden da han en tid senere hørte helse- og omsorgsminister Strøm-Erichsen si at Norge praktiserer lovverket vedrørende offentlige anskaffelser strengere enn de fleste EU-land.

– Dette siste var interessant. Som kjent har forsvarerne av anbudsregimet alltid vist til EØS-avtalen og EUs bestemmelser som den viktigste begrunnelsen, sier Magnar Lie.

DIREKTØREN FOR BLÅ KORS ØST ER SPENT på praktiseringen av de nye løpende avtalene med Helse Sør-Øst, avtaler som altså må på plass innen juni neste år.

– Jeg ser fram med forventning og optimisme til de nye konkurransebaserte avtaleinngåelsene. Det blir åpenbart en mye større grad av strukturert dialog før, under og etter avtalen er inngått. Det blir større fleksibilitet i det å definere fokusområde for «leveransen». Og kanskje det aller beste: større langsiktighet og forutsigbarhet, sier han.

Det hele avgjøres gjennom en seks måneders lang prosess.

– Først skal vi fylle ut et tilbud til helseforetaket i skjemaform. Dette er et adskillig mindre skjema enn det som ble brukt under anbudskonkurransene. Jeg regner med at skrivejobben vil være omtrent halvert i omfang, forteller Lie.

– Deretter blir det et møte med en delegasjon fra Helse Sør-Øst, en delegasjon bestående av ni personer: tre innkjøpere, tre fagfolk innen rus og tre brukerrepresentanter. Dette blir åpenbart mye mer givende og kreativt enn å forholde seg til anonyme saksbehandlere som kun korresponderer fra skrivepultene sine.

VIDERE SKAL HELSE SØR-ØST SAMKJØRE TILBUDENE som kommer inn ved hjelp av ytterligere dialog med tilbyder. Og en eventuell tildeling vil antakelig lande på en todelt avtale: en løpende rammeavtale som regulerer forholdet partene i mellom og som fastsetter hva tjenestene skal gå ut på, og dernest en fleksibel «ytelsesavtale» som det forhandles om hvert år.

– Rammeavtalen kan sies opp dersom Blå Kors ikke leverer godt nok. Men dersom vi leverer, har vi avtalen. Vi må med andre ord vise at vi kan levere! understreker Blå Kors Øst-direktøren. – Hadde Helse Vest RHF brukt denne formen for avtaleinngåelse, og ikke fjorårets rigide anbudskonkurranse, var det stor sjanse for at behandlingssenteret på Askøy

hadde vært en Blå Kors-virksomhet den dag i dag, sier han.

Magnar Lie, som fyller 60 år i oktober, har lang fartstid i Blå Kors. Han snakker om to livslange forhold som ble inngått i 1973: ekteskapet med sin kone Laila – og arbeidsforholdet med Blå Kors. Det var som bestyrerassistent ved hybelskipet «O.T. Moe» i Oslo havn han innledet sin lange virkedag i Blå Kors.

– Min tid i Blå Kors har overbevist meg om at vi aldri skal være redde for å konkurrere. Tvert imot, vi skal frimodig heise flagget! Er vi dårligere enn våre «konkurrenter» som Kirkens Bymisjon og Frelsesarméen, så har vi kort og greit ikke livets rett. Vi er ikke ute på tilbydermarkedet bare fordi vi heter Blå Kors, men vi er der fordi vi har behovene til pasientene og brukerne i sentrum. Og fordi vi gjør en veldig god jobb, smiler Magnar Lie. Han kjenner på både optimisme og spenning for det som ligger foran:

– Det er fortsatt mye som ikke er landet. For å bruke et uttrykk fra min hjembygd Øyer: Heretter skal det bli mindre «gruvsamt» å gå inn i forhandlingene med Helse Sør-Øst!

”Jeg ser fram med forventning og optimisme til de nye konkurransebaserte avtaleinngåelsene.

Magnar Lie, direktør i Blå Kors Øst

Glede også i Blå Kors Sør

Vedtaket i Helse Sør-Øst skaper naturlig nok stor glede også hos Blå Kors Region Sør. Borgestadklinikken sine avdelinger i Skien, Drammen (Bragernes) og Vennesla (Loland) hørte alle tre i sin tid til Helse Sør RHF – som ble slått sammen med Helse Øst RHF for fire år siden. I gamle Helse Sør ble det ikke avholdt denne type anbudskonkurranser, og Borgestadklinikken skulle etter planen konkurranseutsettes først i år. Helse- og omsorgsdepartementet slo imidlertid fast i juni at Borgestadklinikken, som har godkjenning etter sykehusloven, ikke skulle ta del i denne konkurransen. For Borgestadklinikken vedkommende skulle modellen med en løpende driftsavtale benyttes.

” Det finnes mange eksempler på synergieffekter og vekstmuligheter som springer ut av den årlige norske folkegaven gjennom NRKs TV-aksjon.

Folkegaven som gir muligheter og vekst

Hver høst – sammen med minkende dagslys, økende innekos og høstgule løvtrær – tar NRKs TV-aksjon sin plass i det offentlige rom. I år skjer landets store fellesdugnad i løpet av søndag 23. oktober. Under slagordet «Vi rydder for livet» inviteres vi alle til å støtte organisasjonen Norsk Folkehjelp og deres viktige arbeid med å rydde miner og klasevåpen i Afrika, Asia, Europa og Midt-Østen.

Det er noe storslått over dette som regnes som verdens største innsamlingsaksjon med sine 100.000 bøssebærere og 7.000 frivillige. Ved siden av å gi utvidet slagkraft til en utvalgt ideell organisasjon minner aksjonen oss på noen av de umistelige fellesverdiene vi står sammen om som land og folk: fellesskapet, dugnadsånden og omtanken for mennesker i nød.

For oss i Blå Kors kjenner vi at pulsen øker noen hakk hver gang ordet «TV-aksjon» nevnes. Det er bare tre år siden organisasjonen vår hadde æren av å fronte innsamlingen. Fortsatt sitter erfaringene og inntrykkene friskt i minne. I dag handler hverdagen ved Blå Kors hovedkontor i stor grad om å forvalte folkegaven fra 2008 på en god måte og slik det ble presentert under aksjonen.

Tidlig i høst ble Blå Kors' andre årsrapport om bruken av TV-aksjonsmidlene fra 2008 levert til NRKs innsamlingsråd. Også i år ble den omfattende rapporten møtt med positive tilbakemeldinger fra NRK. I dette nummer av Rusfri gir vi et lite glimt inn i en av de mange Blå Kors-prosjektene i Øst-Europa som er blitt muliggjort med midler fra TV-aksjonen 2008. Før TV-aksjonen hadde Blå Kors i Den tsjekkiske republikk kun ett lite behandlingssenter med halvannen stillingshjemmel beliggende i byen Karvina øst i landet – en region som ligger tett opp mot Europa-toppen når det gjelder alkoholforbruk og arbeidsledighet.

Takket være folkegaven fra Norge har Blå Kors i dag hele 15 faglig godt skolerte medarbei-

dere ved seks rådgivingsentre i den delen av Tsjekkia som trenger det aller mest. Samtidig er Blå Kors Tsjekkia sitt prosjektrekskap interessant lesning. De første to driftsårene etter TV-aksjonen ble 80 prosent av utgiftene dekket med aksjonspenger fra Norge, det vil si at aksjonen gikk inn med omtrent 788.000 norske kroner årlig. I dag er 75 prosent av driftsutgiftene dekket fra egne kilder og 25 prosent dekket med aksjonsmidler fra Norge.

Ved hjelp av bevilgninger fra Norge hadde Blå Kors Tsjekkia mulighet til å få iverksatt sine planer på en overbevisende og faglig forsvarlig måte. Siden har myndighetene i Tsjekkia sett potensialet og kommet inn som en solid økonomisk støttespiller.

Det finnes mange slike eksempler på synergieffekter og vekstmuligheter som springer ut av den årlige norske folkegaven gjennom NRKs TV-aksjon. Det er derfor med glede vi anbefaler årets aksjon til inntekt for Norsk Folkehjelp. Inne på www.tvaksjonen.no kan du registrere deg som bøssebærer.

Ta i mot muligheten til å støtte et viktig arbeid for å rydde skoleveier, lekeplasser og dyrket mark for livstruende miner og klasevåpen – og for å gi tusener av lokalsamfunn framtiden tilbake!

REDAKTØREN
STEINAR GLIMSDAL

Blå Kors-magasinet Rusfri – en klar røst på rusfeltet

NR 03 2011 / 3. ÅRGANG :

Blåkorsbladets 96. årgang • Rusfri/Vardevakts 86. årgang

FORSIDEBILDE:

Tegning gjort under en av årets Blå Kors ferier

UTGIVER:

Blå Kors Norge • www.blakors.no

ANSVARLIG REDAKTØR:

Steinar Glimsdal • steinar.glimsdal@blakors.no • tlf 22 03 27 48

REDAKSJONSSEKRETÆR:

Tina Fagerhus Brodal • tina.brodal@blakors.no • tlf 22 03 27 47

ADRESSE:

Pb. 4793 Sofienberg, 0506 Oslo
tlf: 22 03 27 40 • fax: 22 03 27 41
post@blakors.no

ANNONSEHENVENDELSER:

tlf 22 03 27 40 – fax 22 03 27 41

SALG AV STØTTEANNONSER:

Faktureringservice Sør as • tlf 32 24 44 33

FRIVILLIG ABONNEMENT:

kr. 150 for fire utgivelser pr år betales over konto 3000.16.77337
Bladet sendes gratis til alle betalende Blå Kors-medlemmer og kollektive medlemmer.

LAYOUT OG TRYKK:

GRØSET™. Trykksaken er produsert etter
miljøstandarden Svanemerket.

Blå Kors Norge

Blå Kors er en felleskristen, diakonal organisasjon som fremmer rusfrihet i samfunnet. Blå Kors forener frivillig innsats på rusfeltet med profesjonelt behandlingsarbeid. Ved siden av et forebyggende og holdningsskapende arbeid driver Blå Kors 41 diakonale virksomheter i 15 fylker. Organisasjonen har 2.900 medlemmer og 1.100 ansatte. Blå Kors er fra 1.1.2009 også en paraplyorganisasjon på rusfeltet for 28 landsomfattende kristne organisasjoner og trossamfunn.

Organisasjonsmedlemmer i Blå Kors

De Frie Evangeliske Forsamlinger, www.dfef.no
Den Evangelisk Lutherske Frikirke, www.frikirken.no
Den Evangeliske Forsamling, www.misjonskirken.no
Den Indre Sjømannsmisjon, www.dism.no
Den Norske Kirke, Kirkerådet, www.kirken.no
Den Norske Israelsmisjon, www.israelsmisjonen.no
Det Evangelisk-Lutherske Kirkesamfunn, www.delk.no
Det Norske Baptistsamfunn, www.baptist.no
Det Norske Misjonsforbund, www.misjonsforbundet.no
Det Norske Misjonsselskap, www.nms.no
Guds Menighet Vegårshei, www.gudsmenighet.no
Indremisjonsforbundet, www.imf.no
Metodistkirken i Norge, www.metodistkirken.no
Norges KFUK/KFUM, www.kfuk-kfum.no
Norges Kristelige Student- og Skoleungdomslag, www.nkss.no
Norges Samemisjon, www.samemisjonen.no
Normisjon, www.normisjon.no
Norsk Helse- og Avholdsforbund, www.norskavholdsforbund.no
Norsk Luthersk Misjonssamband, www.nlm.no
Norsk Søndagsskoleforbund, www.nssf.no
Norske Misjonshotell og Gjestehus, www.nm-hotels.no
Oslo Kristne Senter, www.oks.no
Pinsebevegelsen i Norge, www.pinsebevegelsen.no
Prison Fellowship, www.pfn.no
Sjømannskirken, www.sjmannskirken.no
Ålesund frie Misjonsmenighet, www.misjonskirka.com
SI-Reiser AS, www.si-reiser.no
Rørlegger Ragnar Aas AS, Sladdhaugen, 4735 Evje

INNHold

02	Magnar Lie gleder seg – nye avtaler med Helse Sør-Øst
04	Leder
06	Seiersborg - skolen som gir elevene muligheter
08	Vokser: Barnas Stasjon for barn og foreldre...
09	...og Kompasset for unge pårørende
10	Framgang for Blå Kors i Tsjekkia
12	Blå Kors med eget opplegg for konfirmanter
14	Vet du hva Home-Start er?
16	Aglo på Norges tak
18	Bli med på sommerferie!
20	Frivillighet anno 2011
22	På nye eventyr med BKU
24	Nytt fra Rusfeltet
26	Blå Kors trenger Barndomsvenner
28	Organisasjonsnytt
30	Kronikk av Tom Espen Weie og Ove Sem
32	Annonser
34	Generalsekretæren har ordet
36	Finn den perfekte julegaven allerede nå...

DET HANDLER OM Å GI

Rektor Inga Klevås ved Seiersborg vgs er glad for at skolen lykkes i sitt forebyggende arbeid. Suksessen er et resultat av målbevisst arbeid over lengre tid.

TYDELIG RUS-FOREBYGGING

Seiersborg videregående skole i Fredrikstad er en liten skole. En oversiktlig skole. Med 76 elever, 33 ansatte og et tydelig fokus på rus har skolen lyktes i sitt forbyggende arbeid.

TEKST **TINA FAGERHUS BRODAL** FOTO **TOR STEINAR JOREM**

For to år siden ansatte Seiersborg en egen miljøterapeut. Han heter Øystein Andersen, og tilbringer mye tid sammen med elevene i skolehverdagen.

- Min jobb handler om å se elevene, støtte dem, prate med dem, være der for dem, slik at elevene faktisk kan konsentrere seg om det de går på skolen for, nemlig å lære, for å få seg en utdanning, poengterer Øystein.

- Det sier seg selv at dersom hodet er fullt av problemer, bekymringer og vonde tanker, ja da er det ikke plass for fag, fortsetter miljøterapeuten.

MANDAG KAN VÆRE EN VANSKELIG DAG for mange av elevene ved skolen. Det kan

ha skjedd mye i helgen som ikke er så lett å takle.

- Det er viktig at elever som sliter med ulike opplevelser får hjelp til å takle disse og legge dem bort, slik at skoleuka blir best mulig, forklarer miljøterapeut Øystein.

På Seiersborg får alle elevene tilbud om frokost på morgenen, og mange benytter seg også av dette tilbudet.

- Å starte dagen med et måltid sammen, handler om å gi elevene trygghet og omsorg. Vi som spiser alltid frokost sammen med elevene, sier Øystein.

OGSÅ REKTOR ER OVERBEVIST OM at skolens fokus på måltider har hatt en god

miljøskapende og rusreduserende effekt.

- En god start på dagen skal ikke undervurderes. Det er faktisk helt avgjørende for en god skole- og læringsdag, presiserer rektor ved skolen, Inga Klevås.

- Vi prioriterer å være tilstede for elevene også utenom timene. På den måten får vi mange uformelle treffpunkter. Alle ansatte er tilgjengelige for elevene den tiden de er på skolen, og hos oss sier vi at vi har «åpne dører» for alle som trenger en prat, understreker Klevås.

RUSFRIHET ER ET HELT SENTRALT begrep på Seiersborg. - Vårt mål er at skolen skal være rusfri. Vi er alltid helt tydelige og klare på det, understreker rektoren, og legger til:

- Vi har mange tiltak for å nå dette målet. Elevrådet tas med på råd om positive miljøtiltak på skolen, foreldrene inviteres til samarbeid og ulike instanser utenfor skolen trekkes inn i det rusforebyg-

MENNESKER MULIGHETER

SEIERSBORG VIDEREgåENDE SKOLE SKAL VÆRE EN RUSFRI SKOLE, OG SKOLENS LEDELSE HAR ET ØNSKE OM Å NÅ DETTE MÅLET VED Å:

- HA TILGJENGELIGE VOKSNE TIL STEDE I SKOLEHVERDAGEN
- INVITERE ELEVRÅDET I ETABLERINGEN AV POSITIVE MILJØTILTAK
- HA BEVISSTE ANSATTE SOM JOBBET ETTER GENERELL RUSPLAN
- HA MANGE UFORMELLE MØTER, MÅLTIDER OG SOSIALE TILTAK
- SAMARBEID MED POLITIET FOR Å SKAPE GOD KONTAKT MED ELEVENE
- RUS SOM TEMA FLERE GANGER GJENNOM SKOLEÅRET
- SAMARBEID MED KOMMUNEN OG UTEKONTAKTEN I FREDRIKSTAD

opptre dersom vi får mistanker om rus, sier han. Lofstad Andersen understreker at Seiersborg videregående skole ikke er en skole som har flere elever med rusproblemer enn andre skoler.

I LØPET AV DE SISTE ÅRENE har myndighetene satt fokus på det til dels store frafallet i den videregående skolen. En handlingsplan mot rus er i følge ledelsen på Seiersborg et av virkemidlene for å redusere frafallet.

- Høyt fravær kan indikere rusproblematikk, understreker inspektøren.

Han forteller at elevene ved skolen alltid blir kontaktet ved fravær.

- Vi slipper aldri taket i elevene våre. Nærhet og synlighet er to kjerneverdier hos oss, sier Lofstad Andersen fornøyd, og legger til:

- Vi er jo en Blå Kors-skole, og vi forsøker å være tydelige på at vi er akkurat det.

PÅ SEIERSBORG ER DET KORT VEI mellom teori og praksis. I vår kom åtte politibetjenter i sivilt inn i skolens lokaler. De tok kontroll over to undervisningsrom og lot en narkotikahund gjennomføre lokalet. Aksjonen var planlagt sammen med elevrådet, personalet og skolens styre, men tidspunktet var hemmelig.

- Politiet «frøs» to klasserom som var avtalt med ledelsen på forhånd. Elevene fikk beskjed om å stå stille. De måtte ta hendene opp av lommene og fikk beskjed om ikke røre mobilen, forteller rektoren.

Hun er selvstgt svært godt fornøyd med at resultatet av aksjonen var null funn.

- Hunden søkte grundig, men fant ingenting. Dette resultatet understreker jo at vårt forebyggende arbeid har hatt god effekt, sier Klevås.

SELV OM AKSJONEN KOM SOM EN OVERRASKELSE

både på elever og ansatte, var ledelsen ved skolen naturlig nok godt informert. Rektor Klevås understreker også at selv om selve aksjonen ikke var annonsert, så burde likevel ikke vårens hendelse komme helt ut av det blå.

- Både elever og foresatte har vært informert om dette tiltaket på forhånd. Vi har gitt god informasjon om at vi har inngått et slikt samarbeid med politiet, og alle var inneforstått med at en slik aksjon kunne finne sted, forklarer rektoren, som presiserer at aksjonen gikk rolig for seg på alle måter.

- Elevene taklet dette fint, men det er viktig å understreke at de elevene som ikke ønsket å være med, kunne forlate rommet.

PÅ SEIERSBORG BRYR MAN SEG. Enten man er ansatt eller elev. Både Inga, Øystein og Espen er opptatt av det rusforebyggende arbeidet.

- Fokuset på rusfrihet og forebygging må ikke glemmes, men trekkes frem i lyset hvert eneste skoleår. Vi håper at dette arbeidet bidrar til et godt arbeidsmiljø og mer fornøyde elever. Dette er uten tvil et fokus vi fortsatt skal ha, vedlikeholde og ikke minst utvikle videre, konkluderer rektor Klevås.

I disse dager har hun og staben hennes tatt imot 76 elever, nye og gamle.

- Også i år skal vi jobbe for å skape trygghet, tydelighet og bevissthet om rus. Det skal vi få til ved å skape gode og nære relasjoner, vi skal jobbe i små grupper og vi skal ta elevene våre på alvor. Alltid på alvor, avslutter en engasjert og motivert rektor.

gende arbeidet. Både kommunen og politiet er naturlige samarbeidspartnere her. På den måten kan vi sammen nå de sårbare elevene på et tidlig tidspunkt.

HUN KAN OPPLYSSE OM at ledelsen ved skolen og ikke minst de ansatte er svært opptatt av å drive rusforebyggende arbeid blant elevene.

- Det er klart vi har en fordel i forhold til skoler med opptil tusen elever. Det er vanskelig å skjule et rusproblem på vår skole, forteller inspektør Espen Lofstad Andersen.

SEIERSBORG HAR UTARBEIDET EN EGEN handlingsplan mot rus.

- Helt naturlig for en skole som vår, understreker inspektøren.

Rusplanen har vært aktiv i en tid nå, men i følge Lofstad Andersen er den stadig gjenstand for endringer og nye innspill.

- Jeg vil ikke si at rus er et problem her på Seiersborg, men det skjer ting også på vår skole. Da er det viktig å vite hva en skal gjøre. For oss er handlingsplanen mot rus et nyttig redskap. Planen gjør at vi er bevisste på hvordan vi skal

BARNAS STASJON VOKSER

Hamar. Trondheim. Tønsberg. Drammen. Og Kristiansand. I løpet av høsten finnes Barnas Stasjon i fem byer i Norge. Og dette er jo forhåpentligvis bare begynnelsen. Men en god start. Det må sies.

AV **TINA FAGERHUS BRODAL** TEKST

I BLÅ KORS TAR VI BARN på alvor. Vi ser dem, og ikke minst, vi gir dem et tilbud de kan dra nytte av. I vår var det fem år siden Barnas Stasjon ble startet i Fredrikstad. TV-aksjonen i 2008 åpnet deretter muligheten for å utvide konseptet.

Da Barnas Stasjon ble åpnet hadde vel knapt noen sett for seg det som skulle skje de nærmeste årene. I starten kunne Barnas Stasjon i Fredrikstad telle nærmere 60 brukere, med smått og stort. I dag benytter flere hundre mennesker seg av tilbudet.

Og ikke nok med det; Barnas Stasjon finnes nå i Fredrikstad, Hamar og Trondheim, Drammen og Tønsberg. Og om få uker er også Stasjonen i Kristiansand oppe og går. En formidabel utvikling med andre ord.

PÅ TEIE TORG, NØTTERØY, har lokalene stått ferdig en god stund. Nå er Barnas stasjon endelig i gang.

- Vi har startet med foreldre-veiledningsgrupper parallelt med barnegrupper og åpne familiemiddager, forteller en fornøyd Kristin Ketilsson. Ketilsson er prosjektleder for Barnas Stasjon på Teie og i Drammen, og er opp-tatt av at Barnas Stasjon skal bli et levende og inkluderende hus.

- Ingen skal føle at det er vanskelig å gå gjennom våre dører, og det er viktig for oss å legge til rette for at det ikke skal føles stigmatiserende å være hos oss, forklarer Ketilsson.

DEN ENGASJERTE PROSJEKTLEDEREN er svært fornøyd med det gode samarbeidet Barnas Stasjon har med helsestasjonen.

- Helsestasjonen i nærmiljøet er veldig glad for å få oss til området. Det er selvsagt en stor styrke for oss at vi er ønsket av fagmiljøet. Helsestasjonen vil gjerne få bruke lokalene til samvær med og uten tilsyn for barn og foreldre, og de gleder seg veldig til å sette i gang med barselgrupper i før-

ste etasje. Huset blir ikke stående tomt med andre ord, konkluderer Ketilsson.

OGSÅ I DRAMMEN har man kommet godt i gang. Om ikke lenge er alt klart for å ta imot mennesker.

- Vi fått hus, og vi har så absolutt begynt å fylle det. Men en del møbler mangler og hvitevarene må på plass før vi inviterer til lunsj, smiler Ann Marie Johansen.

Johansen jobber på Barnas Stasjon i Drammen, og hun understreker at hun gleder seg stort til å sette i gang på ordentlig.

- Vi skal i første omgang tilby blant annet individuelle samtaler. Dessuten skal vi ha lunsjgrupper hver tirsdag og aktivitetsgrupper for foreldre og barn på onsdager. Jeg både tror og håper at mange familier vil benytte seg av tilbudene våre, avslutter Johansen ivrig.

KRISTIANSAND ÅPNET DØRENE FOR to uker siden.

- Nå er vi er i virksomhet, og vi

har allerede kommet godt i gang med å etablere en brukerkrets, forteller Lisbeth Jensen Gallefoss, prosjektleder for Barnas Stasjon i Kristiansand.

Hun har brukt masse tid helt fra mai i år til å pusse oppet gammelt hus, og er strålende fornøyd med resultat.

- Det har blitt så kjempekoselig hos oss nå. Det var et stort prosjekt å bygge om et slikt gammelt hus, men her kommer brukerne til å trives, konkluderer Lisbeth fornøyd.

Nå skal Barnas Stasjon starte opp med både foreldregruppesamtaler og individuelle samtaler, med babysang og middagsgrupper.

- Ja, nå gleder vi oss veldig til å ta fatt, og jeg må virkelig si det er gledelig å oppleve hvor stor tillitt Barnas Stasjon har, for eksempel på helsestasjonene. Vi føler oss hjertelig velkomne, smiler prosjektlederen.

Fra TUBA til Kompasset

Hva har Bergen, Sandnes, Trondheim og Oslo til felles? Jo, Kompasset. Nå kan unge mennesker som har vokst opp i rusbelastede hjem få hjelp - på egne premisser.

AV **TINA FAGERHUS BRODAL** TEKST

HELDIGVIS HAR VI BLITT flinkere til å oppdage barn som vokser opp i hjem preget av rusmisbruk. Det kan være i forbindelse med at mor eller far elv øker hjelp, eller en lærer eller en trener som blir bekymret. Likevel er det et faktum at de ungene som får hjelp, kun er «toppen» av isfjellet.

- Denne typen familier er ofte eksperter i å holde på den vonde hemmeligheten, noe som innebærer at de fleste barn av alkoholmisbrukere går gjennom barndommen uten å få nødvendig hjelp, understreker Georg Kayser, utviklingsrådgiver i Blå Kors Norge og koordineringsansvarlig for Kompasset.

- Dette innebærer at vi først kan hjelpe disse «barna» når de er gamle nok til å søke hjelp for egen del.

- VI ØNSKER AT KOMPASSET skal være et godt sted der nettopp denne «oversette» gruppen unge mennesker, poengterer Gøril Westborg Smiseth. Hun er nyansatt prosjektleder for Kompasset Oslo, og opptatt av å formidle at Kompasset er et trygt og anonymt lavterskeltilbud. Målgruppen er unge mennesker i aldersgruppen 14 – 35 år, som har vokst opp med rusavhengige foreldre.

- Denne gruppen unge mennesker har tidligere ikke blitt sett og fått hjelp fordi foreldrene ikke har oppsøkt hjelpeapparatet, understreker Smiseth.

Den unge psykologen er opptatt av å få fram at dette er unge mennesker som ikke tidligere har sett seg selv som et offer, men kun som en pårørende til personer som trenger hjelp.

- Prosessen med å løsrive seg selv fra foreldrene sine, kan derfor være spesielt utfordrende for nettopp denne gruppen.

MED ÅPNINGENE AV KOMPASSET I TRONDHEIM og Oslo har faktisk en av målsetningene fra TV-aksjonen 2009 blitt innfridd. Målet var å åpne fire til seks avdelinger av Kompasset innen 2012, og prosjektet finnes nå i Bergen, Sandnes, Trondheim og Oslo.

- Dette er absolutt gode nyheter, smiler Kayser.

- Behovet for et slikt tilbud til nettopp denne gruppen mennesker, er helt avgjørende at vi på mange måter lykkes i vårt forebyggende arbeid, understreker utviklingsrådgiveren.

KOMPASSET-AVDELINGENE SKAL ETABLERES i egne lokaler plassert uavhengig av behandlingsinstitusjoner for rusavhengige. Dette er med på å skape en god og ikke minst nødvendig avstand til foreldrenes behandlingsnettverk. Trygghet til å endelig kunne ha fokus kun på seg selv er avgjørende i denne prosessen.

- Gøril understreker at det unge mennesket er

der i kraft av egne behov, og ikke bare som en pårørende.

- Dette er hjelp på de unges egne premisser. Det er ungdommen selv som står i sentrum, understreker den nyoppstartede prosjektlederen..

FØRSTE AVDELING AV KOMPASSET i Norge åpnet i Bergen i oktober 2009. Da het det nyoppstartede tilbudet TUBA. Av ulike årsaker har imidlertid Blå Kors blitt nødt til å endre navn, fra TUBA til Kompasset.

- Et absolutt passende navn, smiler Smiseth.

Den nyansatte prosjektlederen føler at det nettopp er det hennes jobb går ut på, å veilede unge mennesker innpå riktig vei i livet.

- Dette er unge mennesker som sliter med å finne retning i livene sine, og det både kan og skal ompasset hjelpe dem med.

ENN SÅ LENGE DEKKES KOMPASSET av midler fra TV-aksjonen.

- Vi vet imidlertid at disse pengene vil ta slutt om ikke så altfor lenge. Derfor jobber vi hele tiden med å finne økonomiske løsninger som gjør at Kompasset kan bli et stabilt tilbud også på lang sikt, poengterer Smiseth.

Ingvil Øiestad Løvik

- Prosjektleder Kompasset Trondheim

I FIRE BYER

Gøril Westborg Smiseth

- Prosjektleder Kompasset Oslo

- Takk til det norske folk og

Studiebesøk på Ilaveien Bosenter i Fredrikstad.

PÅ STUDIEBESØK

I månedsskiftet august-september hadde Blå Kors Norge studiebesøk fra en gruppe på åtte fagfolk fra søsterorganisasjonen Blå Kors Tsjekkia. Gruppen var i Norge også med den hensikt å takke for en avgjørende håndsrekning fra TV-aksjonen Blå Kors 2008.

AV **STEINAR GLIMSDAL** TEKST OG FOTO

Tsjekkia ligger på fjerde plass i alkoholforbruk blant landene i Europa – og landet rangerer som nummer én i ølforbruk på verdensbasis. Den østlige delen av landet er særlig hardt rammet av arbeidsløshet og alkoholmisbruk. Det var derfor ikke tilfeldig at Blå Kors i første omgang satset sterkest nettopp i denne delen av landet.

I 2003, 14 år etter «fløyelsrevolusjonen» og kommunismens fall og 10 år etter den fredlige oppløsningen av Tsjekkoslovakia i to selvstendige stater, satte Blå Kors («Modry Kriz») i gang sitt behandlingsarbeid. I første omgang var det snakk om et lite behandlingssenter i byen Karvina øst i Tsjekkia – med kun halvannen stillingshjemmel. Ildsjel og leder for Blå Kors var den gang som nå, Jan Czudek. Han er bosatt helt på grensen til Slovakia, i den lille byen Cesky Tesin, sør for Karvina. I Cesky Tesin ligger i dag hovedkontoret til Blå Kors Tsjekkia.

KONTAKT MED BLÅ KORS I NABOLANDENE Polen og Tyskland inspirerte Jan og hans venner til systematisk oppbygning av en fornyet Blå Kors-organisasjon i sitt hjemland. Organisasjonen Blå Kors Tsjekkia ble formelt tatt opp som medlem i Blå Kors Internasjonale Forbund (IFBC) den 29. april 2005.

– Det var en stor dag for oss! Litt ekstra spesielt for meg siden det også var min 50-årsdag, forteller Jan Czudek med et smil.

MEN DET SOM SÅ SKULLE SKJE noen få år senere var Jan Czudek og hans medarbeidere ikke helt forberedt på.

– I 2007 fikk vi melding fra IFBC i Sveits at det ville være mulig å søke om pengestøtte fra den store norske TV-aksjonen som skulle holdes høsten 2008. Vi fikk siden høre at det var muligheter for store bevilgninger til arbeidet, støtte som riktig ville monne. Dette var litt vanskelig å ta inn i første omgang. Vi hadde

vanskelig for å tro at det var sant, forteller Czudek og smiler.

- MEN DET VAR IKKE NOEN SPØK?

– Nei, det var ikke det! Og livet vårt ble helt snudd på hodet. I dag har vi, takket være gaven fra Norge, hele 15 ansatte ved seks rådgivingsentre eller poliklinikker i seks forskjellige byer i den østlige delen av Tsjekkia.

– Kan du si litt om hvordan Blå Kors er blitt bygget opp ved hjelp av denne støtten?

– Vi har valgt å definere vårt arbeid strengt som en sosial tjeneste. Vi har ingen leger eller helsearbeidere som ansatte. Vi har utviklet et nært samarbeid med myndighetene og følger deres anmodning om å nytte utelukkende kvalifiserte fagfolk. Ved hvert av de seks sentre er det en ansatt med sosialfaglig bakgrunn og en med psykologbakgrunn, forteller Jan Czudek.

TV-aksjonen 2008!

To Blå Kors-generaler med fornavn Jan, Czudek til venstre og Elverum til høyre. Studiegruppen var også innom Blå Kors hovedkontor i Oslo.

I REGI AV BLÅ KORS TSJEKKIA GIS DET I DAG ved seks polikliniske sentre behandlingstilbud og ettervernstilbud til mennesker som sliter med både alkoholavhengighet og spilleavhengighet. Hjelp gis også til pasientenes pårørende. Et av sentrene ligger i Tsjekkias tredje største by Ostrava, og de øvrige fem sentrene ligger i rimelig kjøreavstand i forhold til hverandre i en ring rundt Ostrava. Alt ligger derfor til rette for et tett samarbeid i et nettverk. Hver mandag er sentrene stengt slik at de 15 ansatte skal kunne prioritere faglig fordypning og praktisk koordinering.

DE FØRSTE TO DRIFTSÅRENE ETTER TV-AKSJONEN ble 80 prosent av utgiftene dekket med aksjonspenger, det vil si 100.000 euro, tilsvarende 788.000 norske kroner, pr år. I dag er 75 prosent av driftsutgiftene dekket fra egne kilder, for det meste offent-

lige bidrag, og 25 prosent fra TV-aksjonen.

– Vi hadde, takket være de solide bevilgningene i starten, mulighet til å få arbeidet vårt i gang på en overbevisende og faglig god måte. Det var siden ikke vanskelig å få myndighetene til å se hvilket behov som her ble dekket og til å få dem med som samarbeidspartnere, forteller Jan Czudek. – Det er stor enighet blant politikere i Tsjekkia om at vår form for hjelpearbeid er det behov for. Vi arbeider derfor frimodig videre i tro på at Gud velsigner arbeidet vårt, avslutter han.

Tsjekkia

- Offisielt navn «Den tsjekkiske republikk»
- Befolkningstall: 10,2 mill innb
- Arbeidsledighet: 6,2 %
- Språk: Tsjekkisk
- Hovedstad: Praha (1,2 mill innb)
- Blå Kors Tsjekkia (nyetablert i 2003) har sitt arbeid i de østligste regionene Mähren-Schlesien (1,3 mill innb) og Zlin (600.000 innb)
- Seks Blå Kors-sentre er etablert i byene Ostrava (310.000 innb), Frydek Mistek (60.000 innb), Karvina (70.000 innb), Cesky Tesin (26.000 innb), Valasske Mezirici (27.000 innb) og Vsetin (30.000 innb)

Kilde: Wikipedia og Blå Kors Tsjekkia

Den som behersker tsjekkisk kan lese mer på Blå Kors Tsjekkia sin hjemmeside: www.modrykriz.org. Mer informasjon finnes også på hjemmesiden til Blå Kors Internasjonale Forbund: www.ifbc.info.

FÅ KONFIRMANTHJELP FRA BLÅ KORS!

Trenger menigheten din hjelp når temaet RUS dukker opp i konfirmanntimene? Er svaret ja, kan Blå Kors kanskje hjelpe til.

RUS kan være et vanskelig tema å snakke om både i møte med ungdom og voksne mennesker. Derfor har Blå Kors gjennom ROK (RUS-OPPVEKST-KIRKE) utformet et tilbud menighetene kan benytte seg av. Den norske kirke er sammen med nesten tretti andre organisasjoner og trossamfunn medlemmer i Blå Kors.

Blå Kors har som en av sine viktigste oppgaver å hjelpe medlemmene i det rusforebyggende arbeidet. ROK er et samarbeidsprosjekt mellom Blå Kors, IKO og Kirkerådet. Vi kan nå tilby et opplegg som vil bestå av foreldrebrosjyren «Foreldre er viktige», ressursboka «Er det så farlig, da?» og filmen «Festen». De tre enhetene kan brukes hver for seg eller som en kombinasjon av alle tre. Blå Kors har også lansert boken «Speilbilde – Selvbilder», en ressursbok for kvinner som ønsker å være veiledere for organiserte jentegrupper.

Brosjyren «FORELDRE ER VIKTIGE!» (gratis)

Laget med tanke på å styrke foreldrene som de viktigste rusforebyggerne. God samtalestarter. Foreldre og deres holdninger er svært viktige for ungdommenes holdninger til alkohol, og ROK har derfor laget en brosjyre beregnet for konfirmantforeldre. Den er ment som en hjelp til å få i gang samtale og refleksjon om ungdom og alkohol, og kan for eksempel brukes som utgangspunkt for gruppesamtaler på foreldremøter.

Boken «ER DET SÅ FARLIG DA?» (pris 100 kroner)

En bok som reflekterer rundt ungdomskultur og krikens muligheter til å være en positiv aktør i det rusforebyggende arbeidet, skrevet for ledere i kristent ungdomsarbeid. Her får du praktiske råd til hvordan menigheten kan gjennomføre samlinger med foreldre, konfirmanter og skoleklasser. Inneholder studieopplegg som er godkjent av Norges Kristelige studieråd. Gitt ut i samarbeid med IKO (www.iko.no).

Boken «Selvbilde – Speilbilde» (pris 100 kroner)

«Selvbilde – Speilbilde» er en ressursbok for kvinner som ønsker å være veiledere for organiserte jentegrupper. Boken skal gi lederne faglig ressurstoff, ulike metodeverktøy og ikke minst oversikt over ulike tema som kan tas opp i gruppene. Arbeidsredskapene som blir skissert i boken er ulike kommunikasjonsteknikker sammen med holdnings- og vurderingsøvelser. «Selvbilde – Speilbilde» bygger på flere rusforebyggende og helsefremmende samtaleopplegg. Prosjektet er inspirert av finske Maria Sundbloms Tjejer i kyrkan, svenske Mia Börjessons Step-program for den norske organisasjonen «Voksne for barn» og det norske opplegget Jentesnakk av Astrid E. Henriksen og Heidi Thomassen.

Filmen «FESTEN» (pris 150 kroner)

Fin som trigger for en samtale om rus og valgproblematikk. I filmen møter vi tre ungdommer; søsknene Tyra og Stian, samt den nye naboen Maren. Filmen bygger seg opp mot en hjemme- alene-fest som får litt ulike konsekvenser for disse ungdommene. «Festen» er laget spesielt for konfirmantalderen, men den vil være relevant for alle i alderen 14 - 16 år. Vedlagt er forslag til gruppeoppgaver.

Informasjonskonsulent i Blå Kors Norge, Tina Fagerhus Brodal, kan gi svar på eventuelle spørsmål. Hun treffes på telefon 22 03 27 47.

Materiellet kan bestilles på e-mail post@blakors.no eller ved å sende en forespørsel til Blå Kors Norge, Postboks 4793 Sofienberg, 0506 OSLO

Kai, Stein, Svein-Ole, Janne og Bente
er klare til å ta imot nye KNIF kunder

EN GOD BANK FOR KNIF - EN GOD BANK FOR DEG!

Er din arbeidsgiver tilknyttet KNIF, kan vi tilby DEG kjempegode priser på banktjenester!

Kontakt Kai Kyllingstad på telefon 38 17 37 81 eller e-post:
kky@sparebankenpluss.no

- DET BETYR ALT

TRENGER
FRIVILLIGE

- Det var full klaff mellom Ida (5) og meg fra første øyeblikk, forteller Åse Marie Opsahl (63). I et halvt år har hun vært sammen med familien flere timer i uken. Åse er frivillig i Home-Start, og angrer ikke et sekund på den avgjørelsen.

AV **TINA FAGERHUS BRODAL** TEKST OG FOTO

DET ER FULLT LIV I HUSET da undertegnede kommer for å prate med familien på fire. Amie Stefanie (12) er i full gang med å logge seg på nett etter en hel uke uten nettilgang. Omar Sebastian (14) er helt borte i Tv-spillet fantasiverden. Mor Christine ordner middag, og lille Ida Omotola leker og tøyser med familiens nyeste sjarmis, Sofus, en kvikk og bedårende blandingsvalp. I sofaen, rolig pratende og smilende, sitter Åse, en helt naturlig og tydeligvis populær del av familiehverdagen.

- SE HER, AASE! SE PÅ MEG, A!

Ida turner rundt på gulvet og viser seg litt for publikummet hun uventet har fått.

- Ja, du er kjempeflink, Ida, kommenterer Åse rosende.

- Men du må være forsiktig og, da, legger hun raskt til.

Det er tydelig at den lille familien har stor glede av å ha Åse på besøk. Like tydelig er det at Åse trives sammen med mor og barn.

- Jeg får jo så mye tilbake - i smil, klem-

mer og samtaler, forklarer den fornøyde «bonusbestemoren».

- Dessuten er det jo alltid godt å vite at man kan gjøre noe for andre mennesker, å gjøre en innsats utover sin egen nesetipp!

- JEG GIKK AV MED AFP FOR ETT ÅR SIDEN. Men ett års avslapping var nok, ler den engasjerte kvinnen.

- Jeg ønsket å være til nytte, å hjelpe familier som trenger en støttende hånd. I og med at jeg synes det er kjempekoselig å være sammen med barn, er Home-Start perfekt for meg.

Hun er imidlertid litt overrasket over at så få pensjonister melder seg på prosjektet.

- Alle som ønsker å være frivillige i Home-Start må være med på et kurs i forkant. På kurset jeg gikk var det kun jeg og en dame til som hadde gått av med førtidspensjon, forklarer Åse.

- Alle de andre var yngre mennesker, sikkert med egne familier og jobber. Likevel ønsket de å bidra. Jeg oppfordrer

virkelig alle godt voksne mennesker som har tid og ressurser til å stille opp for småbarnsfamilier som trenger litt omsorg og støtte, understreker den spreke pensjonisten, og ser kjærlig bort på Ida, som nå følger interessert med på brorens innsats i Marios verden.

ÅSE ER UTEN TVIL STOLT AV AMIE, OMAR OG IDA.

- De er rett og slett noen flotte unger. Jeg har vært kjempeheldig som får komme hit og bli kjent med en så nydelig familie.

- Det er jo vi, ungene og jeg, som har vært utrolig heldige som har blitt kjent med deg, svarer mor Christine.

Middagen putrer nå på komfyren og alenemoren har satt seg i sofaen hun også.

- Åse betyr jo hele forskjellen for meg, sier Christine alvorlig og legger hånden sin på armen til Åse.

- I og med at jeg er alene med barna, og fordi vi har svært lite nettverk rundt oss, sliter jeg med å få dagene til å gå opp, forklarer moren, som har mye på hjertet i

Åse Marie Opsahl (t.h.) jobber som frivillig i Home-Start. En dag i uken henter hun Ida i barnehagen og er sammen med de tre barna i familien til mor Christine (t.v.) kommer hjem på kvelden. Det hersker ingen tvil om at Ida og Åse trives sammen.

Dette er Home-Start Familiekontakten Blå Kors

Home-Start Familiekontakten Blå Kors er et byomfattende lavterskeltilbud i Oslo forankret ved Blå Kors Senter. Samarbeidet med Blå Kors ble etablert i juli 2009. Hjelpen gis til småbarnsfamilier som er i en vanskelig livssituasjon.

Tiltaket er basert på at frivillige familiekontakter gjennom hjemmebesøk hjelper og støtter en småbarnsfamilie én gang pr uke (2-4 timer pr gang). Kontakten med den enkelte familie varer fra 2-6 måneder eller over lengre tid ved særlige behov. En familiekontakt er selv forelder eller har erfaring med barn.

Målsettingen med tiltaket er å forebygge stress og psykiske belastninger hos barn og foreldre, og å fremme psykisk helse og integrering. En ønsker at barna skal få en best mulig start i livet, en ønsker å forebygge omsorgssvikt og å avverge at familier kommer i krise. Familien må selv ønske å få hjelp. Som oftest er det helsestasjonen som tar kontakt på vegne av familien. Det gis hjelp så raskt som mulig.

– Å være en familiekontakt i Home-Start handler om å gi tid, omsorg, være en god rollemodell, lytte aktivt og gi støtte ut fra familiens behov – og etter avtale med en koordinator, forteller Nina Grelland, koordinator ved Home-Start Familiekontakten Blå Kors. – Vi gir litt praktisk hjelp, ofte i form av avlastning med bar-

net i en periode dersom foreldrene er veldig slitne og for eksempel trenger å sove. Familiekontakten er først og fremst støtte for foreldrene, hjelper dem med å se egne ressurser og muligheter, forteller hun.

En frivillig familiekontakt får et forberedelseskurs og mottar veiledning og oppfølging fra koordinator. Det arrangeres regelmessig kurs for nye familiekontakter.

– Det er ofte lettere for en familie å ta i mot en frivillig enn en profesjonell. På et vis mer «ufarlig». Det gjør inntrykk hos en familie når noen kommer hjem til dem på denne måten uten å få lønn for det, forteller Nina Grelland med entusiasme i stemmen.

Det er etablert i alt 31 Home-Start-avdelinger i Norge. Home-Start er internasjonalt og finnes i 21 land på fem kontinenter. Programmet er utprøvd gjennom 40 år og kan dokumentere god effekt for brukerne.

Interesserte i Oslo kan ta kontakt med koordinator Nina Grelland, mob: tlf 977 33 762, e-post: nina@bks.no

Se også nettstedene www.bks.no og www.home-start-norge.no

denne sammenhengen.

- Å vite at Åse kommer hver tirsdag, at jeg denne ene ettermiddagen i uken slipper å tenke på å hente i barnehagen, betyr mer enn jeg kan forklare!

-ER DET TIRSDAG IGJEN I MORGEN? kvitrer femåringen og smyer seg inn til Åse.

- Ja, det er det Ida, og da skal vi kose oss, ikke sant? svarer Åse, og stryker sin lille venninne over ryggen.

- Det skal vi. Det skal vi, synger den lille jenta mens hun danser bortover gulvet.

Plutselig stopper hun og ser hemmelighetsfullt bort på meg.

- Vet du, en gang leste jeg og Åse ni bøker på samme kveld. NI!

Hun nikker for å understreke alvoret.

- Ja, da hadde vi det kjempehyggelig, smiler Åse, og fortsetter, fremdeles med oppmerksomheten rettet fullt og helt mot Ida.

- Kanskje vi skal lese en masse i morgen og? Ida tenker. Jo, det vil hun gjerne.

Nina Grelland, koordinator ved Home-Start Familiekontakten Blå Kors.

Styggbreen er lumsk. Med sprekker som er opptil 50 meter dype er det temmelig smart å gå med tau.

Årets høyeste høydepunkt 2 469 m.o.h.

59 elever og ansatte fra Aglo videregående skole kom seg fredag 2. september opp på Galdhøpiggen. Ingen falt ned i bresprekker, ingen kollapset, alle triumferte og alle er alle vel hjemme igjen. En kjempetur!

AV **TOR-STEINAR JOREM**
TEKST OG FOTO

Litt færre fjellklatrere enn i fjor, men årets Galdhøpiggen-tur ble en herlig opplevelse. Tøff og slitsom, men det gir oss bare en ekstra god grunn til å være stolte.

TOTALT VAR DET 69 AGLOISTER som satte seg i bussene og dro sørover mot Norges høyeste punkt. Ti av dem valgte (av fornuftige grunner...) å snu underveis. De 59 andre var ustoppelige. Av de 59 var de aller fleste Galdhøpiggen-debutanter.

Undertegnede nådde utrolig nok også toppen, men det var tre-fire grundige overveielser underveis. Her må en vel kunne si at «returknappen» tapte knepent hver gang..., heldigvis.

Fredag ca. 12.00 nådde de første toppen, resten dukka opp i ujevnt tempo. Dønn slitne. Og vi forklarer fort hvorfor.

Grunn 1: Været var flott, surt og svært skiftende. Vi fikk det meste. Øverst oppe hadde vi en sikt på drøye ti meter. I bunnen av Galdhøpiggen var sikten bortimot perfekt. Fjellet er med andre ord lumske greier.

Grunn 2: Lite eller ingen snø på etappe en (opp til breen) og tre (fra breen og opp). Med andre ord; det ble nesten real fjellklatring fra stein til stein. Råtungt (syntes i alle fall undertegnede).

STYGBREEN VISTE SEG FRA EN SPENNENDE SIDE hvilket innebar at vi fikk oppleve de ganske dramatiske og lumske bresprekkene på nært hold. Bra vi gikk i tau.

Den etter hvert tradisjonelle Galdhøpiggen-turen er et supert spleiselag. Vi spleiser elever og lærere sammen på en herlig måte. Allerede nå kan vi avsløre at skoleåret 2011-12 kan bli et år i sangens tegn på skolen vår. Juvasshytta hørt ut som en sangskole da vi satte i gang torsdag kveld. Det låt bare såååå bra.

PÅ BUSSTUREN HJEM sent fredag kveld skulle vi sove litt og slappe av. Nyttet bare ikke, stemningen var på topp, dagens anstrengelser til tross. Kanskje de sovna i mattetimen uka etterpå...?

PÅ SKOLETUR

På toppen av Norge jubler man.
Skoleårets aller første seier.

På vei over Styggbreen med Galdhøpiggen i sikte
(bakerst, midt i bildet).

Tid for gode minner

Det er tid for sløve dager i gresset. Det er tid for spill, lek, myggstikk, nye venner, skrubbsår og solbrente øreflipper. Tid for å være sammen med familien, til bading, besøk i fornøylesparker, grilling, krabbejakt og is. Og tid for å få noe å fortelle.

AV **TINA FAGERHUS BRODAL** TEKST OG FOTO

PÅ SOLBUKTA UTENFOR FREDRIKSTAD er ferien i full gang. Hoppeslottet har endelig blitt fylt med luft og står fristende på gressplen foran hovedhuset. På vannsklia renner vannet, kanoene og robåtene ligger klare ved brygga og fiskestengene og svømmevestene bare venter på å bli brukt av ivrige hender og små kropper.

DENNE UKEN ER NESTEN sytti mennesker samlet til sol, sjø og sommeridyll på Solbukta. Barnas Stasjon både i Fredrikstad og Hamar har invitert til sommerferie her. Været har vist seg fra sin beste side disse dagene. Nye vennskap blomstrer, og det er tydelig at små og store koser seg.

Det er godt å spise rolige måltider sammen. Godt å le sammen. Godt å være sammen.

- VET DU, JEG LÆRTE Å SVØMME I GÅR! Helt sant! En av lederne her og jeg har trent hver dag, og i går, ja da svømte jeg, betror en tolv år gammel jente meg, med en stemme som er sprekkeferdig av stolthet.

- Når skolen begynner igjen, kan jeg også svømme!

Hun tar noen små gledeshopp nede på brygga.

- Men når du sitter i båten må du også ha på svømmevest altså, understreker lillebroren.

- Det vet jeg da, tullebukk, svarer søsteren blidt og rusker han i håret. Få sekunder etter har søskenflokket på tre fått på seg vester og sitter klare i båten.

- Kommer du ikke snart, da? skråler de til en

av lederne, som forsøker å få på seg skoene i et tempo som kan tilfredsstille barna.

- Rolig, rolig, en stakkar må da få lov til å slenge på seg skoene, humrer han godmodig, før han spretter om bord.

- Bedre fiskelykke i dag dere?

- VI KOSER OSS VELDIG HER! utbryter en ung mor med glede i stemmen.

Sammen med datteren sitter hun på en benk rett ved vannsklia og ser på at sønnen suser nedover mens han viner av fryd.

- Du får lov du også vet du, sier hun til datteren som ser en smule betenkt.

- Kanskje i morgen, mumler hun, men ut fra ansiktsuttrykket er det absolutt moro å se på storebror også.

Moren kan fortelle at dette er andre gangen de er på ferie her på Solbukta sammen med Blå Kors.

- Det er så mange andre barn her. Ungene finner hverandre nesten med en gang, og mange vennskap blomstrer her, sier moren ivrig, og legger til:

- Det er så godt for meg å se at de koser seg sånn, og så er det godt for meg å treffe andre voksne i samme situasjon.

GODE FERIEOPPLEVELSER ER VIKTIG for både voksne og barn. De kan stadig tas frem i minnet og skaper både glede for det som har vært, og håp om nye fine opplevelser sammen. For barnefamiliene Blå Kors hjelper er ikke ferie en selvfølgelighet. For mange av barna er ferier og høytider vanskelige og tøffe. Når skole eller barnehage begynner igjen etter ferien, er det mange som ikke har lyst til å fortelle fra sin ferie.

BLÅ KORS FERIER ER FOR FAMILIER som har, eller har hatt, rusproblemer nært inn på livet.

Ledere og frivillige legger til rette for at foreldre og barn kan ha gode dager sammen. Å være sammen med andre i trygge omgivelser med aktiviteter og samhold skal gjøre det lettere for de voksne og se muligheten de selv har til å få en bedre hverdag. Det er lett å tenke at ferier ikke er det viktigste i så tøffe liv. Men dette er mange ganger akkurat hva barna og familiene trenger. Fantastiske pusterom som gir håp og tro på en så mye bedre hverdag!

PÅ SOLBUKTA BEVEGER HOPPELOTTET SEG. Små føtter hopper og hopper og hopper. Noen mammaer sitter smilende og ser på. Praten sitter løst. Det er sol i luften og sommerglede i kroppen.

Det er tid for sløve dager i gresset. Det er tid for spill, lek, myggstikk, nye venner, skrubbsår og solbrente øreflipper. Tid for å være sammen med familien, til bading, besøk i fornøylesparker, grilling, krabbejakt og is. Og tid for å få noe å fortelle.

FAKTA

Blå Kors arrangerte i år ikke mindre enn ni forskjellige Blå Kors-ferier. Feriene er et konkret resultat av TV-aksjonen i 2008. I fjor ble det totalt arrangert ni ferier, og det har vært like mange ferier sommeren 2010. Blå Kors-Ferier er et tilbud for familier som har rusproblemer nært inn på livet. Ledere og frivillige medhjelpere legger til rette for at foreldre og barn kan ha fine opplevelser sammen.

FAKTA

En prat om alkohol – for bedre samhold

Etter en hektisk arbeidsuke er det ikke uvanlig at kollegaer samles for å hygge seg over et glass vin eller øl. Mange opplever at alkohol har en positiv effekt på det sosiale miljøet, men at den også kan bidra til å skape uheldige situasjoner.

AV **STEINAR GLIMSDAL** TEKST

Med det digitale samtaleprogrammet **AV-OG-TIL Prat** kan nå kollegaer utforske alkoholens betydning for fellesskapet, og bli mer bevisst på hva som er bra – og mindre bra – ved arbeidsplassens alkoholkultur. Programmet er særlig utviklet med tanke på arbeidsmiljøet i de mange frivillige organisasjoner som befinner seg under AV-OG-TIL-paraplyen.

Forskning viser at det er særlig i gråsonene mellom arbeid og fritid at det arbeidsrelaterte alkoholkonsumet er størst. Enten det dreier seg om den årlige sommeravslutningen eller et tilfeldig møte i baren etter en konferanse – det er stadig vanligere at nordmenn drikker alkohol sammen med kollegaer. Tendensen skaper utfordringer både for arbeidsgivere og de ansatte.

AV-OG-TIL Prat er et nytt digitalt

samtaleprogram for grupper som forsøker å gi et svar på denne utviklingen. Formålet er å starte en diskusjon på arbeidsplassen om hvordan alkohol spiller inn på det sosiale fellesskapet i en organisasjon. Programmet bygger på nyere forskning om alkohol, arbeidsliv og frivillighet og er utviklet av alkovevttorganisasjonen AV-OG-TIL i samarbeid med Arbeidslivets kompetansesenter for rus- og avhengighetsproblematikk (AKAN) og International Research Institute of Stavanger (IRIS).

– Vi håper at AV-OG-TIL Prat kan være med på å starte gode alkovevttidiskusjoner i organisasjoner og lag. Vi har lagt vekt på at prosessen skal være både morsom og enkel å gjennomføre, samtidig som man lærer mye om et tema som angår de aller fleste av oss, men som vi sjelden snakker om i

fellesskap, sier Kari Randen, daglig leder i AV-OG-TIL.

Den praktiske gjennomføringen av programmet skjer i grupper foran en dataskjerm. Med enkle animasjonsfilmer og instruksjoner på skjermen blir man ledet gjennom en serie med oppgaver som danner grunnlag for gode diskusjoner i gruppen. Prosessen avsluttes med en enkel oppsummering som gir et bilde av de situasjonene gruppen har diskutert.

Programmet er gratis og tilgjengelig på:

www.avogtilprat.no.

FAKTA

AV-OG-TIL Prat - dette trenger du:

- En gruppe på 5-9 deltakere
- Et passende lokale
- En datamaskin med rask internetttilgang
- En stor skjerm eller projektor
- Høytalere
- Ca to timer til rådighet

FAKTA

AV-OG-TIL:

AV-OG-TIL arbeider for godt alkovevtt i hverdagen. Bak organisasjonen står politiske partier, offentlige virksomheter, faglige- og frivillige organisasjoner, til sammen 49 landsomfattende sammenslutninger. Organisasjonen ble først etablert på Stortinget i 1981 under navnet «Alkokutt». I dag kommer mesteparten av finansieringen fra Helsedirektoratet.

Kari Randen, daglig leder i alkovevttorganisasjonen AV-OG-TIL, håper å bidra til å løse opp alkoholtabuet på norske arbeidsplasser.
(Foto: AV-OG-TIL)

ALKOHOL PÅ ARBEIDSPLASSEN

Frivillighet i en ny tid

ANNO 2011

Forskerne Trygve Gulbrandsen og Guro Ødegård ved Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor har nylig lagt fram en «tilstandsrapport» om den frivillige sektoren sett fra organisasjonenes eget perspektiv.

AV STEINAR GLIMSDAL TEKST

Hvordan de frivillige organisasjonene opplever sine muligheter og utfordringer påvirkes av hvordan de ser på seg selv, hevder forskerne i sin 123 siders store rapport «Frivillige organisasjoner i en ny tid – utfordringer og endringsprosesser».

Studien analyserer organisasjoner innenfor de fleste kategorier: idrett, miljø og kultur, sosiale og humanitære organisasjoner, kvinneorganisasjoner samt ulike typer yrkesorganisasjoner. Dataene er hentet inn med ulike metoder. Spørreundersøkelser med åpne og lukkede svarkategorier, fokusgruppeintervjuer med representanter fra ulike sektorer, og casestudier av utvalgte organisasjoner er gjennomført. Blant organisasjonene som er blitt undersøkt finner vi: Noregs Ungdomslag, Natur og ungdom, Change-maker, Normisjon, Kirkens Bymisjon, Juvente, Norsk Luthersk Misjonssamband, KRIK og Blå Kors Norge.

I RAPPORTEN SKRIVER FORSKERNE at frivillige og sivile organisasjoner i Norge har i løpet av de siste tiårene opplevd en rekke endringer i sine rammebetingelser. Flere av de landsomfattende frivillige organisasjonene har opplevd nedgang i antallet medlemmer, lokallag, givere og frivillige. Særlig har denne utviklingen vært merkbar blant de tradisjonelle såkalte «folkebevegelsene».

«Dette er resultater både av det en kan kalle en avideologisering og en økende individualisering i det sivile samfunnet. Med det mener vi at det har vært en synkende interesse blant borgerne for å delta

i frivillige organisasjoner som arbeider for å ivareta overordnede samfunnshensyn og verdier. Isteden synes borgerne å være mer opptatt av organisasjoner som tilbyr aktiviteter som dekker deres personlige behov og interesser,» skriver Gulbrandsen og Ødegård.

MEN DETTE ER IKKE ALT. Også forholdet til de politiske myndighetene har endret seg, skriver forskerne. De påpeker at det gjennom det siste tiåret har vært en økende politisk interesse og velvilje for de sivile og frivillige organisasjonene. Dette har ført til bedre økonomiske rammevilkår for dem. Samtidig har myndighetene utarbeidet flere nye og mer detaljerte regelverk for hvordan de ulike tilskuddene skal fordeles og hvordan bruken skal kontrolleres. Frivillige organisasjoner må dessuten i større grad delta i anbudskonkurranser på lik linje med private og offentlige aktører – om oppgaver de alltid har drevet med. Disse endringene har i flere tilfelle ført til strengere krav om dokumentasjon og regelmessige evalueringer av organisasjonenes aktiviteter og virkningene av disse.

HVORDAN HAR DE FRIVILLIGE ORGANISASJONENE SVART på utfordringene? I følge rapporten har de på ulike måter forsøkt å tilpasse seg endringene knyttet til avideologisering, individualisering og offentlig politikk. De har profesjonalisert sine styringsrutiner, forsøkt å effektivisere organisasjonsstrukturen, satset på mer kompetanse og utdanning blant de ansatte medarbeiderne. Noen av organisasjonene

har nedtonet betydningen av medlemsdemokratiet. Mange har blitt opptatt av å synliggjøre seg bedre og engasjere seg i lobbyvirksomhet overfor myndighetene og offentligheten. Sentralleddet har blitt viktigere som service instans både for lokallagene og medlemmene, og for å koordinere kontakten med myndighetene.

FORSKERNE TRYGVE GULBRANDSEN OG GURO ØDEGÅRD hevder at den offentlige politikken overfor frivillig sektor har vært gunstig for organisasjonene. Samtidig har den skapt noen dilemmaer. Et eksempel på dette er at for strenge krav fra myndighetene kan presse organisasjonene i retning av å bli en slags utøvere av offentlig politikk heller enn nytenkende entreprenører på det frivillige feltet.

«Mange frivillige organisasjoner har i løpet av de siste tiårene fått et mer sammenvevet forhold til offentlige myndigheter. Andre organisasjoner er i stor grad blitt avhengige av den økonomiske støtten de mottar fra myndighetene,» heter det i rapporten «Frivillige organisasjoner i en ny tid». Rapporten er gitt ut av Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor, og den er finansiert av Kulturdepartementet gjennom prosjektet «Virtuelt senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor». Dette virtuelle senteret er et samarbeidsprosjekt mellom Uni Rokkansenteret i Bergen og Institutt for samfunnsforskning i Oslo. Rapporten kan lastes ned fra hjemmesiden

www.sivilsamfunn.no.

FLOTT MARKERING AV SPEIDARJUBILEUM I EVJE

Speidarrørsla i Evje Blå Kors er tretti år i desse dagar. Dette måtte markerast. Laurdag 3. september var det åpent område ved Blåkorshuset der tidlegare og nåverande speidarar med foreldre var inviterte til å kome saman og ha det morosamt. Frå klokka 12 og utover ettermiddagen var det eit yrande liv med innviing av ny zipvaier, klatring i klatretårnet og mange andre aktivitetar. Det var sal av grillmat, brus og kaffi, alt under kyndig leiing av speidarleiarane.

Om kvelden var det stilig festsamvær i den nye storstova i Blåkorshuset. Den svært aktive dameforeninga Nålens Hvile hadde sett opp fint pynta bord og laga til koldtbord. Festmaten var svært velsmakande. Tidlegare speidarleiar Cay Robert Håverstad var dyktig festleiar, og han bant saman dei ymse programinnslaga på ein ypparleg måte. Om lag 35 personar var til stades. Mellom dei var og ordførar Bjørn Ropstad som helsa frå Evje og Hornnes kommune der han roste det store frivillige arbeidet. Han overrakte ein vimpel til festlei-

aren, og ein sjekk på 10.000 kroner til Harald Aas, leiar for Evje Blå Kors og for speidarane.

Samtidig som speidarjubileet blei markert, var det også innviing av den nye store storstova i Blåkorshuset. Storstova er eit tilbygg på 80 kvadratmeter med lagerrom i kjellaretasjen. Med stor dugnadsinnsats og gode pengegåver frå mellom andre blåkorsforeningane i Lyngdal og Vanse, kommunen og kvinneforeninga Nålens Hvile var tilbygget klargjort for innviing. Erik Ryger vigsla det med bibellesing og bøn, og deretter heldt han andakt ut frå Lukas 15, der han understreka verdien av at Jesus har omsorg for den enkelte av oss.

Ingvard Østerhus hadde laga eit historisk oversyn om blåkorsforeninga og verksemda sidan starten i 1915. I løpet av det første året var det innskriven 200 medlemmer. Det var kvinneforening, jentelag, barnelag og handskriven avis. Medlemspengane var 50 øre pr. år fram til 1959. Då blei det ein auke på femti øre fram til 1994. Opp gjennom åra

varierte medlemstalet. Kvinne- jente og barneforeningane blei nedlagde, og hovudforeninga stod i fare for å bli nedlagd midt på nittitalet. Dette skjedde heldigvis ikkje, og i dag er det god oppslutning, men det kunne gjerne vere fleire medlemmer. Nålens Hvile blei starta av nokre entusiastiske damer i 2000 og syter for god økonomisk stønad. Elles er det kameratklubb i sving. Speidararbeidet blei starta i 1981. Det har vore opp til 110 speidarar, og nå er det 60. Blåkorshuset blei bygt i slutten av 1980 - åra etter at Nanna Nordbø hadde gjeve sagbrukseigedommen sin til Evje Blå Kors i 1985. Det var ei storarta gåve.

Kvelden var også full av andre programinnslag, som song og musikk, helsingar og gaveoverrekkingar. Spesielt fekk Harald Aas ein dugeleg handklapp for det store arbeidet han har lagt ned i 29 år for Blå Kors og speidararbeidet!

Blåkorshuset skal nå brukast til konfirmantsamlingar, søndagsskule, festlokale og møterom.

Til minne

Quasimodo Ungdomskafé, som er tilknyttet Tønsberg og Omegn Blå Korsforening, mistet to av sine ungdommer 22. juli på Utøya.

Birgitte Smetbak (15) og **Ruth Benedichte Vatndal Nilsen** (15) var begge tilknyttet Quasimodo. Både Birgitte og Benedichte var veldig sterke på det å inkludere og oppmuntre andre. Med sitt humør og sin åpenhet betydde de mye for mange i kaféen. Ungdommene i kaféen beskriver dem som ekte, positive, ærlige og sterke.

De deltok begge i jentegruppene i Quasimodo. De gikk i hver sine grupper, men begge var de jenter som turte å hevde meningene sine og de viste mye omsorg for menneskene rundt seg. I jentegruppene kom man så nær hverandre. Det var stedet for meningsutvekslinger og erfaringsdeling, for tårer og latter, for oppmuntringer og utfordringer. Der delte man nederlag og seire. For de som var sammen med dem i jentegruppene, har sorgen vært tung å bære. Minnene er så mange.....

Noen mennesker fyller et rom med sin tilstedeværelse på en spesiell måte, mer enn mange andre, og er med og setter en positiv atmosfære. Birgitte og Benedichte var sånne personer. De spredde så mye glede rundt seg. Kanskje nettopp derfor blir savnet ekstra stort.

Birgitte og Benedichte dro til Utøya sammen. De hadde vært der sammen i fjor også. Og de gledet seg veldig til å komme tilbake der. Så skjedde det ufattelige!

Quasimodo Ungdomskafé valgte å holde åpent hver dag i tiden etter katastrofen, fordi vi skjønte at ungdommene trengte å ha et sted å komme til og dele sin sorg og fortvilelse. Eller bare sitte ned og hvile. Få litt mat og omsorg. Det har vært vanskelig og vondt å ta inn over seg det grusomme som har skjedd. Folk har reagert forskjellig. Og det er greit. Det som har vært utrolig godt, midt oppi denne krisen, er å se all den omsorgen og støtten som har blitt forløst. Det trenger vi også i den tiden som ligger foran, fordi sorgbearbeiding kan være en lang vei å gå for de som sto disse jentene nær.

Vi kommer aldri til å glemme Birgitte og Benedichte. Vi lyser fred over deres minne.

BENTE PLADSEN

Diakon og daglig leder i Quasimodo Ungdomskafé

BLÅ KORS SPEIDERNE ARRANGERTE SITT ÅRLIGE KORPSTING

Blå Kors Speiderne arrangerte helga 23-25 september sitt årlige Korpsting. Nærmere 50 speidere møtte på tinget som ble holdt på Evje. Helga bød på sosialt samvær, god mat, tur og masse spennende aktiviteter! På selve tinget ble det blant annet valgt representanter til ulike speiderfora. Yngve Andersson ble valgt som korpssjef de neste 2 årene og overtar dermed for Hilde Kvalheim i Blå Kors sitt barne- og ungdomsråd. Sommeren 2012 drar speiderne på korpseleir til Kandersteg i Sveits- og har nærmere 100 påmeldte!

RUSNYTT

Panelet sier nei til heroinbehandling i Norge

Forslaget om å tilby heroinassistert behandling til heroinavhengige ble drøftet av fagfolk og brukere på konsensuskonferansen som Forskningsrådet arrangerte 21. juni. Et bredt sammensatt panel står bak rapporten som i hovedsak bygger på materiale og innlegg fra denne konferansen.

- Vi opplevde at det kom fram hvilke uklarheter og kunnskapsmangler som finnes på dette feltet, sier Sverre Nesvåg.

Nesvåg er forskningsleder på Norges forskningsråds hjemmesider, og har ledet panelets arbeid

- **PANELET VURDERER MATERIALET** som ble lagt fram på konferansen som rikt og variert. Vi opplevde likevel at det kom fram hvilke uklarheter og kunnskapsmangler som finnes på dette feltet, konkluderer Nesvåg.

- **REGJERINGEN BØR VEKTLEGGE** at denne grundige gjennomgangen av

internasjonal fagkunnskap om heroin assistert behandling (HAB) konkluderer med at det i Norge ikke er grunnlag for HAB. Vi bør isteden rette fokus mot å få rehabilitert flest mulig samtidig som vi har gode lavterskeltiltak som ivaretar de svakeste. Et prøveprosjekt med HAB i Norge ville tappet et allerede hardt presset rusfelt for ressurser både i form av penger og fagfolk, sier Anne-Karin Kolstad, generalsekretær i Actis.

Blå Kors: – Si nei til EUs mediedirektiv

Blå Kors Norge ber norske myndigheter om å gjøre sitt ytterste for at det nye EU-direktivet for audiovisuelle medietjenester ikke blir effektivt – og om nødvendig legge ned veto. Organisasjonen frykter en situasjon der Norge ikke lenger kan opprettholde forbud mot alkoholreklame på norske TV-skjermer. Det nye direktivet legger opp til det.

BLÅ KORS GENERALSEKRETÆR JAN ELVERUM minner om at det norske alkoholreklameforbudet er helsepolitisk begrunnet.

– Denne begrunnelsen står fjellstøtt også i dag. Vi opplever nå et alkoholkonsum i Norge som er det høyeste i moderne tid. Vi drikker dobbelt så mye alkohol som i 1960, prisene faller og tilgjengeligheten øker. En åpning for alkoholreklame på norske TV-skjermer vil ha en

ødeleggende effekt på arbeidet med å beskytte befolkningen mot skadevirkningene av alkohol. Vi er særlig opptatt av den unge del av befolkningen i denne sammenheng, framholder Elverum.

MYNDIGHETENE ANSLÅR AT 120.000 BARN i Norge lever i en oppvekst preget av andres alkoholmisbruk. Nesten 10.000 mennesker oppsøker hvert år Blå Kors' hjelpetilbud.

– Det er på vegne av disse vi ber våre myndigheter sette alt inn på at Norge får beholde forbudet mot alkoholreklame på norske TV-skjermer slik vi har det i dag, sier Jan Elverum.

Han minner om at saken er langt viktigere for Norge enn for EU. Siden EØS-avtalens inngåelse i 1994 har EU tydeligvis levd godt med det norske unntaket.

Reklameforbud i alles interesse

Hansa Borg gjør norske bryggerier en bjørnetjeneste ved å kreve alkoholreklame for norske produsenter på internett og i trykte medier, mener generalsekretær i Actis – Rusfeltets samarbeidsorgan, Anne-Karin Kolstad.

- Dette er en feilvurdering som, om bryggeriet får viljen sin, kan koste det norske samfunnet dyrt. Hun mener Hansa Borg graver sin egen grav ved å kreve at det åpnes opp for at norske produsenter skal kunne reklamere på nett og i trykte medier, for å imøtekomme et eventuelt konkurransetrykk gjennom TV-reklame.

- Å åpne for alkoholreklame i noen form, vil bare forverre situasjonen, for alle parter. Når bryggeriene argumenterer med at norske produsenter ikke vil ha sjanse mot de store internasjonale aktørene i kampen om oppmerksomhet, så gjelder dette selvsagt også i trykte medier og på internett. Det gjør det vanskelig å se logikken i argumentasjonen til Hansa Borg, sier Kolstad.

- Dette er jo dessuten langt fra folk flest ønsker. Undersøkelser viser at det norske reklameforbudet står svært sterkt hos nordmenn flest. Men det er et argument som ofte forsvinner i debatten, sier Kolstad.

FRA SIRUS: Rusmiddelpolitiske handlingsplaner er lite politikk

Næringsinteresser og en liberal alkoholkultur konkurrerer med det folkehelseperspektivet myndighetene ønsker skal prege planene, hevder ny SIRUS-rapport.

SIRUS-forskerne Bergljot Baklien og Unni Krogh har på oppdrag av Helsedepartementet gjort en studie av rusmiddelpolitiske handlingsplaner i norske kommuner. Studien er en del av et større prosjekt om kommunenes forebyggende arbeid på rusmiddelfeltet, som har som utgangspunkt at kommunene har et stort handlingsrom i utformingen av den lokale rusmiddelpolitikken.

- Kommunenes rusmiddelpolitiske handlingsplaner er mer praktiske og administrative verktøykasser enn politiske dokumenter. Det legges ned mye arbeid i planene, men de har ikke den store og merkbare påvirkningen på rusmiddelpolitikken i kommunene. Det er lite politikk både i arbeidet med planene og i deres konsekvenser, sier Bergljot Baklien.

Sentrale myndigheters intensjon er at hensynet til folkehelse skal stå sentralt også i kommunenes rusmiddelpolitikk. Det er en viktig bakgrunn for at kommunene oppfordres til å utforme rusmiddelpolitiske handlingsplaner.

- Kommunenes rammebetingelser, slik som økonomi, hensyn til næringsinteresser, politikernes behov for å fokusere på virkemidler mer enn mål, setter klare grenser for hva man kan oppnå. Helsedepartementet ønsker å lage en bedre veileder for planarbeidet i kommunene. Men for å få inn folkehelseperspektivet bør fokuset ligge på rammebetingelsene, mer enn å hjelpe kommunene til å lage bedre planer, sier Baklien.

- Forskning på planarbeid viser dessverre ofte at virkeligheten er slik at når planen er ferdig utarbeidet, er de som beslutter ferdig med planen, avslutter Baklien.

Alkoholkampanje rettet mot foreldre

Denne høsten lanserer «Av og til – uten alkohol» en kampanje som skal få foreldre til å tenke gjennom sine egne drikkevaner i forhold til barn.

- **TRE AV FIRE VOKSNE** mener man bør la være å drikke sammen med barn, ifølge våre undersøkelser. Samtidig svarer halvparten at de drakk alkohol sist de var sammen med barn i selskap eller på fest. Dette viser at de aller fleste har gode holdninger, men at det samtidig er et stykke mellom liv og lære, forteller Kari Randen i Fagbladet.no.

Randen er daglig leder i «Av og til – uten alkohol».

«AV OG TIL» GÅR NÅ BREDT UT for å få med så mange som mu-

lig til å slutte opp om kampanjen, blant andre avholdsorganisasjonene, Barneombudet og også fagbevegelsen.

- For oss er det viktig at kampanjen synes ute på arbeidsplassene, der det skapes holdninger, og der voksne påvirker hverandre i ulike retninger. Samtidig håper vi at ansatte i det offentlige støtteapparatet, som for eksempel helsestasjoner, kan bruke kampanjen i sitt holdningsskapende arbeid, sier Kari Randen.

KAMPANJEN LANSERES FOR ALVOR i slutten av september, i forbindelse med skolens høstferie rundt om i landet. Så skal den følges opp gjennom julebordsseongen og inn mot selve julen, en høytid som mange barn gruer seg til på grunn av foreldrenes drikking. Først og fremst skal kampanjen bidra til å gjøre foreldrene bevisste på sine egne valg når det gjelder alkohol.

Nær 150 000 barn i Norge vokser opp med foreldre som ikke klarer å være trygge, gode og forutsigbare voksne fordi de har alkoholproblemer. Du kan være med å hjelpe disse barna.

Barndomsvenn er Blå Kors sitt program for faste givere.

BLI EN BARNDOMSVENN DU OGSÅ!
For 175 kroner i måneden kan du være med på å gi barn i Norge en trygg hverdag og en god barndom!

FOR INNMELDING ELLER MER INFORMASJON:
www.barndomsvenn.no

TLF: 22 03 27 46

E-POST: barndomsvenn@blakors.no

Vær en venn du også!

VI HAR KALT VÅR FASTE GIVERTJENESTE for Barndomsvenn fordi barn som vokser opp med voksne som ruser seg, ofte mangler nære vennskap. De har dype hemmeligheter som de ikke vil dele med noen.

Som Barndomsvenn betaler du et fast månedlig beløp, og bidrar til at vi kan hjelpe mange barn - hver dag. Pengene går ikke til et konkret barn eller tiltak, men til Blå Kors sitt arbeid for barn i Norge.

SOM BARNDOMSVENN I BLÅ KORS er du altså med og tar ansvar så barn som lider under voksnes rusmisbruk får en bedre

hverdag og nye muligheter. Ditt økonomiske bidrag gjør at vi kan være der for mange med vår faglige kompetanse, erfaring og vårt store ønske om å gi alle barn like muligheter.

OGSÅ BEDRIFTER KAN HJELPE

Vi håper mange bedrifter også ser på dette som en mulighet til å hjelpe disse utsatte barna. For ti tusen kroner i året kan alle som ønsker det bli en Barndomsvenn-bedrift og slik støtte morgendagens arbeidstakere i Norge.

Ny alkohollovgivning på Madagaskar

Blå Kors på Madagaskar har engasjert seg i å få på plass en mer effektiv nasjonal alkohollovgivning. Denne lovgivningen skal bedre forebygge de negative konsekvensene av alkoholbruk.

BLÅ KORS NORGE ER DERFOR INVITERT til å holde et kurs i kunnskapsbasert alkoholpolitikk nå i oktober 2011. En innføring i de erfaringsmessig mest effektive måtene man kan hindre negative konsekvenser av alkoholbruk vil stå sentralt.

SOM ET LEDD I DE NØDVENDIGE FORBEREDELSENE for dette kurset, besøkte Torunn Sæther (prosjektleder for Alkoholpolitisk opplæring i utviklingsland) og Dr Albert Moukolo (visepresident i det internasjonale Blå Kors Forbundet) Madagaskar i juli. Det ble en uke fylt med interessante møter med både lokale Blå Kors-folk, den nasjonale komiteen med ansvar for utforming av ny alkohol politikk, stedlig representant for verdens helseorganisasjon, ledelsen i helsedepartementet og generalsekretæren for den nasjonale anti narkotika og alkohol komiteen.

DEN SISTE DAGEN AV BESØKET ble det også holdt en pressekonferanse i lokalene til Blå Kors på Madagaskar. Dette førte til flere avisoppslag (se linker) og omtale på landsdekkende TV. Slike aktiviteter er svært utslagsgivende for gjennomslagskraften til forslag om ny alkohol lovgivning, både blant befolkningen, nasjonale og internasjonale organisasjoner og myndighetene.

Fra venstre (uavhengig av 'rad'): Pastor Fanjanirina Holiarisoa Rasolomanana (Visepresident i Blå Kors Madagaskar), Torunn Sæther, Dr Rakotobe (medlem av IFBC network committee og fra Madagaskar), Pastor Herisolo Ramandrosoa (President i Blå Kors Madagaskar), Dr Albert Moukolo.

I JULI BESØKTE OGSÅ Torunn Sæther og Dr. Moukolo det som skal bli et Blå Kors drevet rehabiliteringssenter for tidligere alkoholmisbrukere. Stedet, som ligger noen timers kjøring utenfor hovedsta-

den, skal tilby arbeidstrening som skal sette de tidligere alkohol misbrukerne i stand til å komme seg på beina og leve gode innholdsrike liv.

Rolf Windspoll - ny Lade BS-direktør

- Dette virker definitivt som en spennende og ikke minst utfordrende jobb. Jeg har hørt mye positivt om det arbeidet som gjøres på Lade BS, og jeg gleder meg til å begynne, forteller Rolf Windspoll. (bildet).

Jan Elverum har siden 1994 vært direktør på Lade BS før han nå i sommer overtar jobben som den nye generalsekretæren i Blå Kors Norge. Han tror Lade BS har gjort et godt valg.

- Det vi la vekt på ved ansettelsen var at Rolf Windspoll hadde relevant utdanning og erfaring. Han har bred erfaring gjennom ledelse av en stor avdeling, og han kjenner helsesektoren meget godt, sier Elverum.

Windspoll er utdannet sykepleier/

diakon og har mastergrad i helseadministrasjon. Han kommer fra stilling som samhandlingssjef ved St. Olavs Hospital HF.

Blå Kors pluss golf er utvilsomt sant

I slutten av august samlet Grini Golfklubb inn nærmere 20.000 kroner til Blå Kors, nærmere bestemt til feriarbeidet vårt. En fantastisk innsats fra en engasjert gjeng. Det er andre året på rad at seniorgruppen i Grini Golfklubb mobiliserte til innsats for Blå Kors. Til tross for at himmelen var regntung, stilte over femti spreke pensjonister opp, klare til dyst. Det er hevet over enhver tvil at både giver- og konkurransegleden var hjertelig til stede.

Oddvar Omland hedret

87 år gamle **Oddvar Omland** har det Asker og Bærums Budstikke kaller «en nærmest ufattelig» karriere i kommuneadministrasjon, politisk liv og samfunnslivet bak seg. Han har vært aktiv i Blå Kors siden 1950 og har hatt flere verv i organisasjonen, han har vært KrF-politiker, og fra yrkeslivet kan vi nevne at han har vært rådmann i Kragerø, kommunaldirektør i Drammen og direktør ved Kongsberg Sykehus.

Ordfører i Asker, **Lene Conradi**, overrakte nylig Kongens fortjenestemedalje til Omland. Hun sa blant annet i sin tale at han har en imponerende livserfaring og har fått bety mye for mange mennesker. Hun trakk spesielt fram hans medmenneskelige engasjement og omsorg for de svakeste.

Oddvar Omland selv var overveldet over utmerkelsen, som kom helt overraskende på han. Bragernes Behandlingssenter, ved direktør **Magnus Angeltveit**, hadde en flott tilstelning til ære for Omland med gjester fra ulike deler av Blå Kors organisasjonen, KrF og Omlands familie.

Familieklubbkurset i Italia samlet 24 deltakere fra 10 nasjoner, 6 deltakere fra Norge

Kurset gir deltakerne kunnskap om hvordan man med Familieklubbmodellen kan arbeide med rusrelaterte livsproblemer i lokalsamfunnet.

Målet med ukeskurset er å gi deltakerne kompetanse til å ta rollen som klubbassistent i en familieklubb.

I tillegg til forelesninger og gruppearbeid besøkte deltakerne lokale familieklubber.

Kurset drøfter problematisk atferd og livsstil knyttet til bruk av alkohol. Kurset utvikler blant annet den enkelte deltakers evne til å gjenkjenne og bistå i løsningen av slike problemer.

Deltakerne var psykiatere, sosialarbeidere, pårørende og personer med egen erfaring fra rusrelaterte livsproblemer.

Fagansvarlig var dr Francesco Piani, President European School of Alcoholology and Ecological Psychiatry, psykiater, leder av avdeling for avhengighet ved klinikken Medio Friuli, Udine, Italia og daglig leder for Familieklubbene i Norge Christina Aaseth.

- En meget inspirerende og lærerik uke ikke minst pga deltakersammensetningen, sier Petter Solberg fra Blå Kors Øst som denne gangen var med som assisterende kursleder.

Deltakerne foran kursstedet i Lignano Sabbiadoro, Italia

BKU - stand

BKU stilte med stand under «Skjærgårds Music & Mission festival» på Risøya i sommer. Flere hundre ungdommer besøkte standen i løpet av festivalen. Kamilla Gulbrandsen og Amund Gilbo (se bildet) kunne by på en god prat, vafler, twist og ikke minst en quiz om rusutfordringene i samfunnet. Og t-skjortene fra Blå Kors-spillet «Sirkus Filiokus» var populære premier!

KRONIKK

Endret skjenketid reduserer

” En videreutvikling av samarbeidet mellom utelivsnæring og politi om et «ansvarlig vertskap» vil på sikt kunne gi et mer forsvarlig alkoholkonsum og troligvis svekke noe av drivkraften i den utelivsrelaterte volden.

AV TOM ESPEN WEIE OG OVE SEM

Volden som finner sted i helger, om natten og i tilknytning til rus, kan betegnes som «utelivsrelatert vold». Den rammer mange og ofte tilfeldig, den traumatiserer sine ofre og påfører samfunnet hvert år store helsemessige og samfunnsøkonomiske kostnader. I tillegg til fornedring, psykiske plager og fysiske skader gir voldsskader fravær av arbeid og skole, og familier får store utfordringer.

Politiet i Sør-Trøndelag har som mange andre politidistrikt satt fokus på den utelivsrelaterte volden i flere år. I samarbeid med kommune og skjenkenæring har man forsøkt å komme med tiltak og strategier for å redusere voldstallene. Kombinert med en innskjerping av skjenketiden i oktober 2008 kan denne satsingen betegnes foreløpig som en suksess. I Trondheim er den utelivsrelaterte volden i stor grad lokalisert til byens sentrumsgater som vanligvis betegnes som Midtbyen.

I 2009 hadde man 238 registrerte voldssaker i Midtbyen i Trondheim. Dette er en reduksjon på 23 prosent fra foregående år. Sammenligner man to hele år med ulike skjenketidsbestemmelser (kl 03 i 2007 og kl 02 i 2009), gikk andelen registrerte voldssaker mellom disse to årsperiodene ned med nesten 34 prosent. Dette er en positiv utvikling. Setter man 2007-nivået som referanse er det i forlengelsen 51 tilfeller av vold i 2008 og 121 tilfeller i 2009 som ikke skjedde.

MYE AV VOLDEN I MIDTBYEN skjer i særskilte måneder og på bestemte tidspunkt og steder. Politiets analyser viser at mai, august og desember er toppmånedene for utelivsrelatert vold. Nesten tre av fire voldssaker skjedde enten på en fredag, lørdag eller søndag, og 83 prosent av sakene skjedde i 2009 mellom kl 22 og 06. Timene mellom kl 00 og 04 har flest registrerte saker. Nesten halvparten av alle sakene i Midtbyen fant året etter innskjerpingen sted i tilknytning til et utested eller serveringssted.

Antallet voldssaker fordeler seg utover et døgn med relativt få på dagtid og ettermiddag, men med et tiltagende antall saker som finner sted time for time fra kl 22 og utover kvelden og natten. Ett år før innskjerpingen av skjenketiden hadde man en markant «voldstopp» i timen mellom kl 03 og 04 med 87 registrerte saker, og noe færre i timen før (73 saker). Ett år etter innskjerpingen er effekten tydelig – antallet registrert i timen mellom kl 03 og 04 er redusert nesten 70 prosent til 28 saker. Det naturlige da er å hevde at volden så har forskjøvet seg en time frem (som følge av én time mindre skjenking). Men det har den ikke. Man hadde året etter innskjerpingen ak-

volden

kurat like mange saker mellom kl 02 og 03 som året før – altså 73 saker. Internasjonal forskning som norske SIRUS blant annet har vært en bidragsyter i, bekrefter også sammenhengen mellom regulering av pris og tilgang på alkohol og reduksjon av alkoholrelaterte skader (Alcohol and Public Policy Group 2010). Det er heller ingenting som tyder på at volden enten er forskjøvet til andre tidspunkt på døgnet eller til områder utenfor Midtbyen. Forholdet mellom antall voldssaker i Midtbyen og utenfor Midtbyen er stabilt og har vært noenlunde jevnt de siste årene.

POLITIETS ANALYSER av den volden som skjer i Midtbyen, viser at volden skjer mellom unge menn innenfor samme generasjon. Ni av ti gjerningspersoner i alle voldssakene i 2009 var menn. Blant ofrene for vold var åtte av ti menn. Både blant gjerningspersoner og ofre er grovt sett hver fjerde under 19 år, halvparten mellom 20 og 29 og resten 30 år eller eldre. Andelen mellom 15 og 19 år som har utøvd vold er redusert med nesten 12 prosent siden 2007. Politiet i Trondheim har skjerpet sitt fokus på «voldsgjengangere» – dvs unge gjerningspersoner som gjentatte ganger utøver vold i Midtbyen. Dette resulterte i sin tid i en dom i Trondheim Tingrett hvor en voldsgjenganger i tillegg til ubetinget fengselsstraff, fikk et oppholdsforbud i Trondheim sentrum for en periode på seks måneder, fra fredag kl 1800 til lørdag 0600 og lørdag 1800 til søndag 0600. Dette er et nytt og kraftig verktøy for politiet i bekjempelsen av den utelivsrelaterte volden.

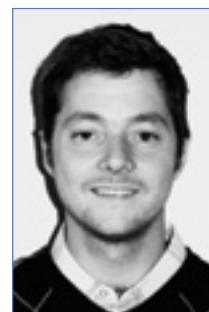
POLITIET SKAL VÆRE AKTIVT OG SYNLIG når det er stor sannsynlighet for vold i Midtbyen, og ordensforstyrrelser skal få en rask straffereak-

sjon. Politiet skal også bidra til å forebygge vold gjennom generelle og spesifikke tiltak, det skal ta vare på ofrene for vold samt sørge for god kvalitet i den enkelte saksetterforskning. Politiet skal også være en aktiv samarbeidspartner og støttespiller for de samfunnsaktørene som også berøres av voldsproblematikken på en eller annen måte.

Politiet har begrenset med ressurser og er alltid i en situasjon hvor det må prioritere mellom forskjellige hendelser og oppdrag. I Trondheim er en stor andel av politiets ressurs bundet opp i Midtbyen om natten i helgene. Med store ansamlinger av berusede personer med stadig tilløp til vold og ordensforstyrrelser har politiet ikke mange andre valg enn å sette inn den tilgjengelige ressursen der hvor potensialet for samfunnsskade er størst. Dette får nødvendigvis konsekvenser for politiets evne til å løse andre oppdrag og bistå publikum i områder utenfor sentrum og Midtbyen.

Den utelivsrelaterte volden er sammensatt, kompleks og har flere problemeiere. Det er meget viktig at politi, kommune og utelivsnæring har et tett samarbeid med møtepunkter hvor man i fellesskap kan utvikle tiltak og strategier for å bekjempe volden. Bare gjennom en felles forståelse av problemet og en felles innsats kan volden reduseres. Et høyt antall voldssaker er ingen tjent med, det rammer også byens og utestedenes renommé, i tillegg til alle ofrene og skjebnene den skaper.

UTESTEDENE OG SKJENKENÆRINGEN selger ingen ordinær vare. Alkohol er et produkt som i utgangspunktet er helseskadelig. Psykomotoriske evner, reaksjonstid og vurde-

TOM ESPEN WEIE
Rådgiver, Strategisk analyse og etterretning Sør-Trøndelag politidistrikt

OVE SEM
Tidligere politistasjonssjef i Trondheim

ringsevner svekkes hos forbrukeren. I kombinasjon med andre faktorer skaper dette en kundemasse i utelivsnæringen med særskilte forpliktelser hos selgeren av varen – til å ta ansvar for kundenes sikkerhet og til å gjøre dette profesjonelt. En videreutvikling av samarbeidet mellom utelivsnæring og politi om et «ansvarlig vertskap» vil på sikt kunne gi et mer forsvarlig alkoholkonsum og troligvis svekke noe av drivkraften i den utelivsrelaterte volden.

Det som har skjedd av positiv karakter de siste årene må ikke bli en hvilepute. Antallet voldssaker vil alltid variere fra måned til måned og fra år til år, men Trondheim er inne i en periode hvor volden er redusert betydelig. For å opprettholde dette nivået må politiet og dets samarbeidspartnere være ambisiøse og sette seg mål for voldsbekjempelsen. Til sist må man ikke glemme at utelivsrelatert vold er noe alle involverte parter bør føle ansvar for. Derfor bør hver enkelt som deltar i utelivet nattestid erkjenne sitt ansvar og bidra til å skape et trygt og voldsfritt uteliv.

 Frogn kommune Psykisk Helsetjeneste www.frogn.kommune.no	 Vennesla kommune www.vennesla.kommune.no	 Oslo kommune Rusmiddeletaten www.oslo.kommune.no	 Sorum kommune Psykisk Helsetjeneste www.sorum.kommune.no	 Bremanger kommune www.bremanger.kommune.no	 Skien kommune Barneverntjenesten www.skien.kommune.no	 Gaular kommune www.gaular.kommune.no
 Vinje kommune Økonomi, Plan og Utvikling www.vinje.kommune.no	 Fet kommune www.fet.kommune.no	 Hol kommune Psykisk Helsetjeneste www.hol.kommune.no	 Farsund kommune Lister Barnevern www.farsund.kommune.no	 Strand kommune www.strand.kommune.no	 Øvre Eiker kommune Psykisk Helsetjeneste www.ovre-eiker.kommune.no	 Nittedal kommune Enhet for helse www.nittedal.kommune.no
 Vestvågøy kommune Psykisk helse www.vestvagoy.kommune.no	 Stokke kommune Psykisk Helse - og Rustjeneste www.stokke.kommune.no	 Vindafjord kommune www.vindafjord.kommune.no	 Sørfold kommune www.sorfold.kommune.no	 Kvinesdal kommune Enhet for Levekår www.kvinesdal.kommune.no	 Halden kommune Barneverntjenesten www.halden.kommune.no	 Austrheim Familiekontoret www.austrheim.kommune.no
 Flekkefjord kommune Psykiske Helsetjenester www.flekkefjord.kommune.no	 Trondheim kommune Senter for Voksenopplæring www.trondheim.kommune.no	 Kvitøy kommune Psykisk Helse www.kvitoy.kommune.no	 Jevnaker kommune www.jevnaker.kommune.no	 Arendal kommune www.arendal.kommune.no	 Vefsn kommune www.vefsn.kommune.no	 Tinn kommune www.tinn.kommune.no

 Namsos kommune Namsos bydrift www.namsos.kommune.no	 Lunner kommune www.lunner.kommune.no	 Ål kommune Psykisk Helse 3570 ÅL Tlf. 32 08 50 00	 Trondheim kommune avd. Rus www.trondheim.kommune.no	 Barn/unge og foreldre som ønsker kontakt kan henvende seg til Solør barneverntjeneste på tlf. 62 95 66 00 Du kan også besøke eller skrive til oss Solør Barneverntjeneste, Rådhusg. 1, 2270 FLISA www.asnes.kommune.no			
 Time kommune Barneverntjenesten www.time.kommune.no	 Tromsø kommune Rus- og psykiaritjenesten www.tromso.kommune.no		 Levanger kommune Psykisk helse og oppfølgingsteneste www.levanger.kommune.no		 Kristiansund kommune Enhet Psykisk Helse www.kristiansund.kommune.no		
 Røros kommune Psykisk Helsetjeneste www.roros.kommune.no	 Hjartdal kommune Tjeneste for Psykisk Helse www.hjartdal.kommune.no		 Hurum kommune ...trivsel gjennom mangfold og flott natur Er det noen som ønsker å bli støttekontakt beredskapshjem eller jobbe med barn? Ta kontakt med fagleder i barnevern på tlf. 32797100 www.hurum.kommune.no		 Vindafjord kommune Helse og Psykiatri www.vindafjord.kommune.no		
 Sokndal kommune Psykisk Helse www.sokndal.kommune.no			 Balsfjord kommune Enhet psykiatri og rehabilitering www.balsfjord.kommune.no		 Barn og unge som ønsker kontakt, kan henvende seg anonymt på Tlf. 63 83 51 10 eller til Barneverntjenesten i Rælingen kommune		
 Nesmoen 3540 NESBYEN Tlf. 32 07 00 02	Sundvolden Hotel Dronningv. 2 3531 KROKKLEIVA Tlf. 32 16 21 00 www.sundvolden.no	Engelsviken Slipp AS 1628 ENGALSVIK Tlf. 69 33 31 65	Medi Buskerud AS Erik Børresens allé 9 3015 DRAMMEN Tlf. 32 80 80 80	Orkdal videregående skole 7300 ORKANGER Tlf. 73 86 66 00 www.orkdal.vgs.no	ANONYM STØTTE	 6893 VIK I SOGN Tlf. 57 69 86 50	
Husfliden AS Øvre Torvg. 20 2815 GJØVIK Tlf. 61 13 42 40	Horten Rørleggerbedrift A/S Storg. 64 3182 HORTEN Tlf. 33 04 36 54	 6861 LEIKANGER Tlf. 57 65 60 00		ABB AS Olje & Gass Chr. A. Thoringsv 7 4033 STAVANGER Tlf. 03 500	Hovrud Maskin Månovegen 222 2920 LEIRA I VALDRES Tlf. 481 33 000	 1441 DRØBAK Tlf. 64 90 44 44	
 Ånebyveien 9 1484 HAKADAL Tlf. 67 07 54 62	 Tlf. 32 08 71 00	Fjell Industries Småloane 5 5343 STRAUME Tlf. 56 31 26 00	Alfheim Lerøy A/S Skuteviksbodene 1-2 5035 BERGEN Tlf. 55 30 39 00	 Østre Aker vei 24 0581 OSLO Tlf. 21 95 16 00	Elcom AS Storg. 11 A 7900 RØRVIK Tlf. 74 39 39 33	 Tomterv 41 1408 KROKSTAD Tlf. 64 86 31 03	
Odd Gleditsch Fargehandel AS Dronningens g 3 3211 SANDEFJORD Tlf. 33 44 83 20	Elektro Maskin AS Gjesdalv. 3 4306 SANDNES Tlf. 51 68 17 70	 3701 SKIEN Tlf. 02 610	Gull og Sølv Christen Øygard Torgg 2 4365 NÆRBØ Tlf. 51 43 34 43	Buskerud Idrettskrets 3003 DRAMMEN Tlf. 32 01 61 00	Røros Aut. Trafikkskole Gymbygget, BM Mullersv 10 7374 RØROS Tlf. 72 41 12 64	Stenseth & RS Entreprenør AS Smemyrv. 1 3474 ÅROS Tlf. 32 24 37 37	
GS Containerutleie Nordbyv 2009 NORDBY Tlf. 63 83 70 19	Jahr Bilservice Jarv, 3340 AMOT Tlf. 32 78 56 08	Nome Kino Ringsegja 30 3830 ULEFOSS Tlf. 35 94 62 00 <i>Ny digital kino i 3D</i>	 Jernbanev 21 4365 NÆRBØ Tlf. 51 79 19 00	- SPAR Johan R. Sunde AS 6037 EIDSNES Tlf. 70 19 07 03	 Markv. 46 9510 ALTA Tlf. 78 45 09 00	Dovre Rør AS 2662 DOVRE Tlf. 61 24 26 44	
Gausdal Fysioterapi 2653 VESTRE GAUSDAL Tlf. 61 22 35 26	 Åsv. 7, 3475 SÆTRE Tlf. 400 28 200	Eina Almenning 2843 EINA Tlf. 61 15 94 50	Narvesen CC Gjøvik Jernbanesvingen 6 2821 TRONDHEIM Tlf. 61 17 93 96	Salong Kari Minnesundsenteret 2092 MINNESUND Tlf. 63 96 86 07	Alta Biloppretting AS Markv 47-49, 9510 ALTA Tlf. 483 01 700		
Sagbakken Hjemmebakeri og Gårdscatering Follestadv. 34, 3474 ÅROS Tlf. 31 28 81 14		Hetland videregående skole Breidablikkv. 16, 4017 STAVANGER Tlf. 51 92 14 00 E-post: hetland-vgs@rogfk.no www.hetland.vgs.no					
 avd for vernepleierutdanninga 6402 MOLDE Tlf. 71 21 40 00		Barneverntjenesten i Molde Barne- og Familietjenesten Rådhusplassen 1, 6413 MOLDE Tlf. 71 11 16 00 www.molde.kommune.no		Oslo og Akershus 0152 OSLO Tlf. 22 41 31 00		Søren Øvretveits veg 9 4352 KLEPPE Tlf. 51 78 51 00	
Barnevern Sør Barneverntjenesten i kommunene Lindesnes, Marnardal, Mandal og Åseral slått sammen til en barneverntjeneste ved navn Barnevern Sør. Besøksadr.: Øvrebyen senter i Amfisenteret i 3. etg. i Mandal. Postadr.: Barnevern Sør, Serviceboks 905, 4509 Mandal. E-post: man.post@mandal.kommune.no Tlf.: 38 27 35 35 - Fax: 38 27 35 03				Sørlandet sykehus HF Arendal Sykehusv. 1, 4838 ARENDAL Tlf. 37 01 40 00		 Psykiatrien i Vestfold HF Olav Trygvassonsg 4, 3125 TØNSBERG Tlf. 33 01 80 00	

Norgesfôr Dalebakken 7140 OPPHAUG Tlf. 72 51 30 90	Bryne Rør A/S Skuleg 9 4340 BRYNE Tlf. 51 77 82 00	 MODUMBAD 3370 VIKERSUND Tlf. 32 74 97 00	Åfjord Familiesenter �vre �mes 7 7170 ÅFJORD Tlf. 72 53 02 80	Stensrud Musikk Storg 19 3193 H�RTEN Tlf. 33 04 81 30	SPAR Roverud Roverudsg. 30 2216 ROVERUD Tlf. 62 88 82 00	Holen Installasjon AS F�rvegeen 22 6856 SOGNDAL Tlf. 57 67 75 00 Vakt tlf. 952 50 990
Dvergsnes Stener & Co A/S Markens g 45 4612 KRISTIANSANDS Tlf. 38 02 21 98	 Aurskog-H�land Rådhuset 1940 BJØRKELANGEN Tlf. 67 25 64 00	Bentzen Moss Begravelsesbyrå A/S Solgaard Skog 4 1539 MOSS Tlf. 69 25 11 15	Trykk-service A/S Prof Smiths alle 50 A 3048 DRAMMEN Tlf. 32 80 81 70	Boveiledertjenesten Løken Klokkeudveien 3 1960 LØKEN Tlf. 67 20 51 80	B Braun Medical AS Kjern�sv. 13 B 3142 VESTSKOGEN Tlf. 33 35 18 00	Gulv og Tak AS Solbergv. 5, 4050 SOLA Tlf. 51 64 64 94
Hadelandsbakeriet AS R�dhusrv 35 2770 JAREN Tlf. 61 32 81 38	Vitusapotek Florø Hans Blomgate 39 6900 FLORØ Tlf. 57 75 81 05	 avd. Aust-Agder 4848 ARENDAL Tlf. 37 02 00 02	Eidsvoll Auto L�kenvangen 2072 DAL Tlf. 63 95 17 90	Daletec AS Fabrikkv. 1 A 5722 DALEKVAM Tlf. 56 59 41 00	Naglestad Bruk Songdalsv. 111 4645 NODELAND Tlf. 32 28 21 40	Wenaas AS Voll, 6386 MÅNDALEN Tlf. 71 22 73 00
 Fred Olsen & Co Fred Olsens g 2 0152 OSLO Tlf. 22 34 10 00	Tannlege Tor Frost Nielsen Strandg. 19 5013 BERGEN Tlf. 55 32 67 24	 Victoria 4800 ARENDAL Tlf. 37 02 20 63	�stlandske Vindu AS 2219 BRANDVAL Tlf. 62 82 52 21	 TK AUTO Br�rveien 4 a 3174 REVETAL Tlf. 33 06 49 25	NorBetong Ferdigbetong Dr. Opsands vei 33 1618 FREDRIKSTAD Tlf. 69 36 34 10	Byggmester Lars Olav Bergsvåg 5590 ETNE Tlf. 53 75 65 27 Mobil 415 66 055
 FOSSUM-KOLLEKTIVET 1820 SPYDEBERG Tlf. 69 83 31 00	Perry Bar Herm Baggers g 10 3717 SKIEN Tlf. 35 52 69 69	 SOLVASK Rosenkrantzgat� 89 3003 DRAMMEN Tlf. 32 83 19 85	 VIRIDIT 5936 MANGER Tlf. 56 34 98 60	 FEMINA Søndre Torv 2 3510 HØNEFOSS Tlf. 32 12 14 67	Talisman Energi 4003 STAVANGER Tlf. 52 00 20 00	Bokbinderiet Johnsen AS Bedriftsv. 68 3735 SKIEN Tlf. 35 50 41 90
 TIME Trallfav. 6, 4340 BRYNE Tlf. 51 77 88 00	Inter Revisjon G�vik AS Storg. 20 2815 G�VVIK Tlf. 61 18 90 90	Steenberg Bedriftsrådgivning AS Gl Riksv 333 3055 KROKSTADELVA Tlf. 928 37 440	 TAXI 38 00 2000 www.alexander.no	Hommersåk Bil AS Essev 2 4311 HOMMERSÅK Tlf. 51 97 75 50	Os Gravferdsbyr� AS Landboden 57 5200 OS Tlf. 56 57 49 50	Teknikken AS Lundev�gv 5 4550 FARSUND Tlf. 916 58 484
Bil & Mc Skolen Stavanger AS Haakon VII's gt 8 4005 STAVANGER Tlf. 51 56 77 80	 Haugesund Sparebank avd. Bømlo 5443 BØMLO Tlf. 03 240	�ndheim Kulde AS Storgata 23 2670 OTTA Tlf. 61 23 59 00	Det Nasjonale Aldershjem for S�menn Storg 22, 3290 STAVERN Tlf. 33 16 53 50	Granlund Opplæring AS Markadompa 5 2760 BRANDBU Tlf. 61 33 56 48	Rue Transport AS 3690 H�ARTDAL Tlf. 913 82 288	Norgesplaster AS Granliv. 21 4700 VENNESLA Tlf. 38 15 22 00
Universitetssykehuset Nord-Norge HF Allmennpsykiatrisk klinikk 9291 TROMSØ Tlf. 77 62 75 00		Drammen Isolering & Blikkenslagerforretning as Store Landfall Nedre 10 3024 DRAMMEN Tlf. 934 62 943		 Fylkesmannen i Nord-Trøndelag Psykisk Helse og RUS 7734 STEINKJER Tlf. 74 16 80 00		
Finnøy Grave og Sprengningsservice AS J�daberg, 4160 FINNØY Tlf. 51 71 25 36		 Fellesorganisasjonen 0506 OSLO Tlf. 23 06 11 70		Monica's H�rsalong 3647 HVITTINGFOSS Tlf. 32 76 66 11 �pningstider: Man-Ons, Fre - 10-17, Tir 11-20, Tor 10-18		
Flanderborg Rammer og Kunst Nedre Flanderborg 5, 7374 RØROS Tlf. 72 41 05 90		 Klinikk Psykisk Helse og Avhengighet Kirkev 166 , 0450 OSLO Tlf. 22 11 80 80		 KRISESENTERET i STAVANGER Krisesenteret i Stavanger er døgnåpent tilbud til mishandlede kvinner, menn og deres barn. Se mer på våre nettsider www.stavanger-krisesenter.no		
Sigvald Bergesen D.Y. og Hustru Nanki's Almennyttige Stiftelse Dronningen 1, 0287 OSLO Tlf. 23 13 15 90		Kompetansesenter rus Midt-Norge Nordre gate 6, 7011 TRONDHEIM Tlf. 73 86 29 00				

”Hva er så en ideell frivillig organisasjon? Jo, et fellesskap av mennesker som arbeider sammen mot felles mål.

Å bidra til den gode helheten

Dette er første gang jeg setter meg ned for å dele noen tanker her i denne spalten forbeholdt Blå Kors' generalsekretær – og det er med glede jeg benytter meg av muligheten til å hilse på deg som leser.

NOE AV DET ALLER FØRSTE JEG TOK TIL MED etter tiltredelsen som generalsekretær 1. august var planleggingen og gjennomføringen av en tre dagers stabssamling ved Blå Kors hovedkontor i Oslo. På dagsorden for samlingen sto flere store og krevende tema vedrørende framtidige veivalg for organisasjonen. Vi hadde blant annet satt opp temaer som virkeliggjøring av organisasjonens strategiplan for perioden 2011-14 og budsjettarbeid for 2012.

I denne sammenheng gjorde det godt å kunne starte stabssamlingen med å gå i dybden på verdidokumentet «Blå Kors Identitet», et dokument som ble vedtatt av Blå Kors generalforsamling allerede for tre år siden.

Dokumentet har en praktisk tidshorisont fram til 2013. Her beskrives hvor vi som organisasjon håper å være oktober 2013, nøyaktig fem år etter TV-aksjonen Blå Kors. Andre deler av dokumentet har et mer allmengyldig og tidløst innhold, særlig et kapittel med overskriften «Blå Kors menneskesyn og organisasjonsverdier».

HER BLIR VI MINNET OM AT BLÅ KORS' FUNDAMENT fra starten til i dag har vært den kristne tro og det kristne menneskesyn. Blå Kors har bevisst valgt korset, det sentrale

symbol i kristendommen, som sitt merke og som hovedelement i logoen. Og dette reflekteres det over i verdidokumentet: «Sammen med hele den kristne kirke tror vi i Blå Kors at mennesket er skapt til å leve i fire grunnleggende relasjoner: til Gud, til seg selv, til sin neste og til verden og skaperverket». Dette ser Blå Kors som et ekte uttrykk for den nytestamentlige «diakoni» (tjeneste). Ordet «diakoni» blir ikke bare brukt om hjelp til mennesker i nød. Det betegner på mange måter sentrum i kristendommen og sentrum i Jesu gjerning. Gjennom hele sin gjerning viser Jesus seg som både Tjeneren og Diakonen.

Dette forteller også mye om hvordan Blå Kors ser på rusavhengighet, om hjelpen vi ønsker å gi til dem som er rammet, inkludert de pårørende, og om hvordan vi ser på det forebyggende arbeidet. I Blå Kors ser vi menneskenes problemer som et uttrykk for skader i de grunnleggende relasjonene menneskene er skapt til å stå i – i forholdet til Gud, til seg selv, til sin neste og til skaperverket. Blå Kors forstår rus- og avhengighetsproblemer som symptomer på mer grunnleggende problemer for menneske og samfunn. Blå Kors' oppgave er å bidra til den gode helhet der den er brutt eller skadet og hjelpe menneskene til å leve åpent, sant og våkent i alle relasjoner.

JEG SETTER SÆRLIG PRIS PÅ DENNE SETNINGEN i verdidokumentet: «Hvis Blå Kors skal hjelpe menneskene som søker oss til bedre livskvalitet, må de som arbeider i Blå Kors som frivillige eller ansatte, strekke seg etter det samme målet i sitt eget liv.»

På en flott måte blir vi her minnet om den viktige helheten og om sammenhengen mellom liv og lære. Dette sprenger en fastgrodd forestilling om «dem» og «oss» i Blå Kors-arbeidet. Det forenklede bilde av «de andre» som hjelpetrengende og «oss» som hjelpere holder ikke lenger. På grunnleggende vis føler vi som befinner oss innenfor Blå Kors – frivillige og ansatte, brukere og pasienter – som reisende i samme båt. Det handler om å finne fram i forhold de samme fire relasjoner – å finne fram i forhold til de fire retninger som korset minner om.

Hva er en ideell organisasjon? Jo, et fellesskap av mennesker som arbeider sammen mot felles mål. Velkommen til vår felles reise!

Jan Elverum

AV **JAN ELVERUM**
GENERALSEKTRETÆR, BLÅ KORS NORGE

Blå Kors trenger flere frivillige, kunder og givere!

BLÅ KORS TRENGER FLERE FRIVILLIGE, KUNDER OG GIVERE TIL VÅRE GJENBRUKSBUTIKKER I TØNSBERG, DRAMMEN OG OSLO!

HAR DU LYST OG TID TIL FRIVILLIG ARBEID, ER DU HJERTELIG VELKOMMEN TIL EN PRAT! VI HAR MANGE ULIKE OPPGAVER TIL BESTE FOR BLÅ KORS' ARBEID BLANT BARN OG UNGE. OPPLÆRING VIL BLI GITT.

FOR NÆRMERE INFORMASJON KONTAKT: BLÅ KORS NORGE
V/STAALE TREVLAND, TLF 907 00 069.

NÅR DET GJELDER BUTIKKEN I OSLO KAN DU OGSÅ TA KONTAKT MED BLÅ KORS HOVEDKONTOR V/MONICA, TLF 22 03 27 46

Kom og se vårt vareutvalg!

Butikken Nytt+brukt Drammen
Besøksadresse: Tordenskioldsgate 80
(Strømsø v/Holmenbrua)
Tlf: 32 82 90 00
Åpningstider: 10-16 (mandag, onsdag og torsdag, stengt tirsdag, fredag og lørdag)

Butikken Nytt+brukt Oslo
Besøksadresse: Thv Meyers gate 89 (ved gamle Schous bryggeri)
Tlf: 22 37 65 92 / 22 03 27 46
Åpningstider: 11-17 (mandag-torsdag, stengt fredag), 12-16 (lørdag)

Butikken Nytt+brukt Tønsberg
Besøksadresse: Trælleborggata 10 (v/Biltema)
Tlf: 33 33 16 10
Åpningstider: 10-16 (mandag-fredag, stengt lørdag)

BUTIKKEN
nytt+brukt

Returadresse:
Blå Kors Norge
Postboks 4793 Sofienberg
0506 Oslo

Ettersendes ikke ved varig adresseendring, men sendes tilbake til avsenderen med opplysning om den nye adressen.

B ØKONOMI
ÉCONOMIQUE

NORGE P.P. PORTO BETALT

Årets julegave kan du få kjøpt hos Blå Kors

Enda er det bare oktober, men vips så er snøen og julen her igjen. Oppfordringen er klar: Gi bort en julegave som gleder deg selv og som samtidig hjelper mange andre.

I disse dager jobber Blå Kors med å fornye nettbutikken vår før julen setter inn. Vi kan love mange spennende og fine nyheter, i ulike prisklasser.

-DET ER BARE FORDELER ved å kjøpe gaver hos Blå Kors, understreker generalsekretær Jan Elverum, og legger smilende til:

- Nesten som et kinderegg. Tre gleder på en gang. Det er det du får ved å kjøpe gaver fra nettbutikken vår til familie og venner. Gleden ved å gi. Gleden ved å få. Gleden ved å hjelpe.

NÅR DU KJØPER EN GAVE HOS BLÅ KORS, så er du med på å gi barn som vokser opp i familier med rusmisbruk eller andre belastninger barndommen tilbake. Det er ikke lett å skille seg ut i velferdslandet Norge. Barna Blå Kors hjelper skjuler som regel problemene hjemme så godt de kan. Mange venter bare på at barndommen skal gå over. Barn som vokser opp

med voksne som ruser seg, mangler ofte nære vennskap. De har dype hemmeligheter de ikke vil dele med noen. De trenger venner og de trenger støttespillere. Nå har du muligheten til å være en ekte venn.

DU KAN OGSÅ GJØRE DEN DU ER GLAD I TIL BARNDOMSVENN i Blå Kors. Gaven består i å inngå en avtale om et fast månedsbeløp (175 kroner, 240 kroner, 300 kroner eller 400 kroner). Det som gjør dette til den perfekte julegavengaven, er at du hjelper barn, hver eneste dag. Barn som lider på grunn av de voksnes rusmisbruk. Ditt økonomiske bidrag gjør at vi kan være der for mange med vår faglige kompetanse, erfaring og vårt store ønske om å gi alle barn like muligheter.

www.blagaver.no